

Memòria d'activitat 2016

cedat | CENTRE D'ESTUDIS
DE DRET AMBIENTAL
DE TARRAGONA

Centre d'Estudis de Dret Ambiental
de Tarragona Alcalde Pere Lloret

Universitat Rovira i Virgili

Campus Catalunya
Av. Catalunya, 35
E-43002 Tarragona

Tel. +34 977 55 83 94
Fax +34 977 25 65 92
cedat@urv.cat

www.cedat.cat

CENTRE D'ESTUDIS DE DRET AMBIENTAL DE TARRAGONA ALCALDE PERE LLORET

Memòria d'activitat 2016

PRESENTACIÓ	5
I. ÒRGANS DE GOVERN.....	6
1. DIRECTOR	6
2. CONSELL DE DIRECCIÓ	6
3. CONSELL ASSESSOR	7
4. COMISSIÓ DE SEGUIMENT	8
II. ORGANITZACIÓ	9
1. PERSONAL	9
1.1. INVESTIGADORS DEL CEDAT	9
1.2. EQUIP TÈCNIC DEL CEDAT	13
1.3. BECARIS	13
1.4. PASSANTIES I ESTADES DE RECERCA	15
1.5. INVESTIGADORS CONVIDATS	15
2. SEU I ADRECES DE CONTACTE	16
3. COMUNICACIÓ	16
3.1. REGISTRE DE LA MARCA CEDAT	16
3.2. PÀGINA WEB	16
3.3. BUTLLETÍ ELECTRÒNIC	17
3.4. IMPACTE EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ I XARXES SOCIALS.....	17
4. FONS BIBLIOGRÀFIC.....	18
III. RELACIONS INSTITUCIONALS	19
1. TROBADES INSTITUCIONALS	19
2. CONVENIS DE LA URV IMPULSATS PEL CEDAT	19
3. ALTRES	20
IV. ÀMBITS D'ACTUACIÓ DEL CEDAT.....	24
1. FORMACIÓ	24

1.1. MÀSTER UNIVERSITARI EN DRET AMBIENTAL	24
1.1.1. <i>Nous Alumnes</i>	24
1.1.2. <i>Ajuts, beques i premis</i>	25
1.1.3. <i>Activitats del Màster</i>	25
1.1.3.1. <i>Acte de cloenda i altres actes públics</i>	25
1.1.3.2. <i>Activitat acadèmica</i>	25
1.1.3.2.1. <i>Assignatures impartides</i>	25
1.1.3.2.2. <i>Pràctiques externes</i>	27
1.1.3.2.3. <i>Clínica Jurídica Ambiental</i>	28
1.1.3.2.4. <i>Acció tutorial i de coordinació</i>	29
1.1.3.3. <i>Treballs finals i publicacions del Màster</i>	30
1.1.4. <i>Activitats dels alumnes</i>	31
1.1.4.1. <i>Associació</i>	31
1.1.5. <i>Seguiment de la qualitat del Màster</i>	34
1.2. ALTRES TITULACIONS	34
1.3. SEMINARIS DE FORMACIÓ, JORNADES I COL·LOQUIS	35
1.4. PROJECTES D'INNOVACIÓ DOCENT	35
2. RECERCA	36
2.1. PROJECTES	36
2.1.1. <i>Projecte finançats</i>	37
2.1.2. <i>Altres projectes de recerca sol·licitats, que no han obtingut finançament</i>	38
2.2. PARTICIPACIÓ EN JORNADES I CONGRESSOS	39
2.3. SEMINARIS DE RECERCA	44
2.4. PUBLICACIONS DE RECERCA	46
2.4.1. <i>Llibres dirigits, coordinats o editats</i>	46
2.4.2. <i>Monografies</i>	47
2.4.3. <i>Capítols de llibre</i>	47
2.4.4. <i>Articles en revistes científiques indexades</i>	49
2.4.5. <i>Articles en altres revistes científiques</i>	51
2.4.6. <i>Altres publicacions</i>	52
2.5. TESIS DOCTORALS	52
2.6. QUADERNS DE DRET AMBIENTAL	53
2.7. REVISTA CATALANA DE DRET AMBIENTAL.....	54
2.8. ASSISTÈNCIA A CONGRESSOS I ESTADES DE RECERCA	56
3. TRANSFERÈNCIA	57
3.1. PROJECTES O CONTRACTES FINANÇATS DE TRANSFERÈNCIA EN L'ÀMBIT DEL DRET AMBIENTAL O EN TEMES AFINS.....	57
3.2. CLÍNICA JURÍDICA AMBIENTAL	58
4. COOPERACIÓ	58

ANNEX I: REGLAMENT DEL CENTRE D'ESTUDIS DE DRET AMBIENTAL DE TARRAGONA ALCALDE PERE LLORET, DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	60
ANNEX II: ALTRES PUBLICACIONS DELS MEMBRES DEL CEDAT	68
ANNEX III: ALTRES PROJECTES DE RECERCA AMB PARTICIPACIÓ D'INVESTIGADORS DEL CEDAT	73
ANNEX IV: ALTRES PROJECTES O CONTRACTES DE TRANSFERÈNCIA AMB PARTICIPACIÓ DE MEMBRES DEL CEDAT	75
ANNEX V: ALTRES CONFERÈNCIES, CURSOS I SEMINARIS IMPARTITS PER MEMBRES DEL CEDAT DURANT EL 2015.....	76

PRESENTACIÓ

El Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret (CEDAT) és un projecte que implica l'Ajuntament de Tarragona, l'Empresa Municipal Mixta d'Aigües de Tarragona (EMATSA), l'Empresa Municipal de Transports de Tarragona (EMT) i la Universitat Rovira i Virgili (URV), que van subscriure el Conveni de creació el 23 de maig de 2007. Respon a una llarga trajectòria de col·laboració entre l'Ajuntament de Tarragona i la Facultat de Ciències Jurídiques i el Departament de Dret Públic de la Universitat Rovira i Virgili en l'àmbit del dret ambiental i representa la institucionalització d'aquesta cooperació. Mitjançant una addenda al Conveni, signada el 15 de novembre de 2010, s'hi va afegir el Servei Municipal d'Habitatge i Actuacions Urbanes SA de Tarragona (SMHAUSA).

El Consell de Govern de la Universitat Rovira i Virgili, en la sessió de 22 de desembre de 2015, va aprovar la Càtedra d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT), amb finançament extern de la Fundació Tarragona 2017. Recentment, el Consell de Govern de la Universitat Rovira i Virgili, mitjançant Acord de 23 de febrer de 2017, ha modificat la Càtedra d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT), que passa a denominar-se Càtedra d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret (CEDAT), amb finançament extern de l'Ajuntament de Tarragona. Actualment, s'està tramitant el procediment corresponent per a signar un nou conveni amb l'Ajuntament de Tarragona.

El Centre, que s'integra en l'estructura de la Universitat Rovira i Virgili duu el nom d'Alcalde Pere Lloret, com a reconegut jurista i alcalde tarragoní que fou, a fi de reconèixer la seva defensa dels principis democràtics i dels valors humans en el govern de la ciutat de Tarragona. Els objectius del CEDAT són la generació i la socialització del coneixement en l'àmbit del dret ambiental.

Per això i a proposta dels investigadors implicats, el Consell de Govern en sessió de 10 juliol de 2008 va aprovar iniciar el procés de constitució del CEDAT com a centre de recerca de la URV. Aquest procés culmina amb l'aprovació del Pla estratègic i el Reglament del CEDAT, formalitzats en el Consell de Govern, en sessió de 30 d'abril de 2009.

El CEDAT és un Centre compartit entre la URV i altres entitats, creat mitjançant un Conveni, a l'empara de l'article 127 de l'Estatut de la URV, en la modalitat prevista en l'apartat 2.b. El CEDAT té, doncs, el reconeixement com a centre de recerca de la Universitat Rovira i Virgili. Des del punt de vista de l'estructura administrativa, el CEDAT queda sota el paraigua del Departament de Dret Públic.

El 21 de juliol de 2009 el CEDAT va signar amb la URV un Contracte Programa pel període 2009-2011, que comportava un finançament adicional, en part fix i en part condicionat a l'assoliment de determinats objectius. El Consell de Govern de la URV, en la seva sessió de 23 de febrer de 2012, va acordar renovar el Contracte Programa amb el CEDAT per al període 2012-2014. En la seva sessió de 26 de febrer de 2015, va acordar establir un nou contracte programa amb el CEDAT amb una previsió de finançament, en part fix i en part condicionat a la consecució d'objectius concrets.

Amb data 9 de desembre de 2015, el Consell de direcció del CEDAT va aprovar la Proposta de Modificació del Reglament del Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) i amb data 25 de febrer de 2016, per Acord de Consell de Govern de la Universitat Rovira i Virgili, s'aprovà definitivament aquesta modificació.

I. ÒRGANS DE GOVERN

1. Director

El Dr. Antoni Pigrau Solé és director del CEDAT des de l'1 de desembre de 2007. Amb data 1 de maig de 2012, el Rector renovà de nou el Dr. Antoni Pigrau com a director del CEDAT. Amb data 21 d'abril de 2015, ha estat novament renovat en aquest càrrec. En la reunió del Consell de Direcció del CEDAT del dia 9 de desembre de 2015 s'acordà crear la figura de subdirector/a del CEDAT i es va escollir com a subdirectora la Dra. Lucía Casado, nomenada pel Rector amb data 9 de desembre de 2015.

2. Consell de Direcció

Des de l'inici del seu funcionament, el Consell de Direcció del CEDAT ha estat format per les següents persones, amb les responsabilitats que s'esmenten:

- Director: Dr. Antoni Pigrau Solé (actual Degà de la Facultat de Ciències Jurídiques)
- Subdirectora i responsable de recerca: Dra. Lucía Casado Casado
- Responsable del Màster de Dret Ambiental: Dra. Susana Borràs Pentinat
- Directora de la Clínica Jurídica Ambiental: Dra. Maria Marquès Banqué
- Responsable del Doctorat: Dra. Àngels Galiana Saura
- Responsable del Projecte de Revista Catalana de Dret Ambiental: Dr. Jordi Jaria Manzano
- Responsable de Relacions Externes: Dr. Josep Ramon Fuentes i Gasó
- Responsable de Cooperació: Dr. Alfonso González Bondia
- Dra. Núria Torrel Rosell (actual coordinadora de l'Ensenyament de Dret de la FCJ)
- Responsable del fons bibliogràfic: Dra. Aitana de la Varga Pastor
- Secretària: Sra. Mercè Figueras Saludes

Des de 2013, han participat com a convidats a les reunions del Consell de Direcció del CEDAT el Dr. Santiago Castellà Sorribas, el Dr. Víctor Merino Sancho, el Dr. Endrius Cocciolo i el Dr. Antonio Cardesa. Des de març de 2014 també hi ha participat com a convidat el Dr. Mario Ruiz.

A partir del dia 6 de juny de 2016 i, per aprovació del Consell de Direcció del CEDAT, van incorporar-se al Consell de Direcció del CEDAT els fins aleshores cinc convidats permanents: el Dr. Santiago José Castellà, el Dr. Víctor Manuel Merino, el Dr. Mario Ruiz, el Dr. Antonio Cardesa-Salzman i el Dr. Endrius Cocciolo.

Durant l'any 2016, el Consell de Direcció del CEDAT s'ha reunit en tres ocasions, en les següents dates: 15/03/2016, 06/06/2016 i 19/10/2016.

A banda, el dia 19 de gener del 2016, es va celebrar al Monestir de Poblet (Vimbodí i Poblet, Conca de Barberà) una Jornada de reflexió sobre el futur del CEDAT. En aquesta primera jornada s'acordà crear una Comissió encarregada d'impulsar aquesta reflexió sobre el futur del CEDAT, integrada per la Dra. Lucía Casado, el Dr. Endrius Cocciolo, el Dr. Jordi Jaria i la Dra. Maria Marquès.

Aquesta Comissió ha realitzat, en el marc d'una estructura DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats), una diagnosi preliminar del CEDAT que ha servit per al desenvolupament del debat intern corresponent, encetat amb la trobada que van mantenir els investigadors del CEDAT el 19 de gener de 2016 al monestir de Poblet. Aquesta diagnosi s'ha dividit en quatre apartats, tot i que, en realitat, estan interrelacionats i són mútuament dependents: personal, organització i funcionament, infraestructures i recursos materials, i projecció. En gener de 2017, aquests quatre punts han estat objecte d'anàlisi i discussió per part dels membres del CEDAT, en quatre sessions:

- Equip humà (1ª sessió, dilluns 16 de gener de 2017, de 10 a 14 hores).
- Organització i funcionament (2ª sessió, dilluns 16 de gener de 2017, de 15,30 a 18 hores).
- Infraestructures i recursos (3ª sessió, dilluns 23 de gener de 2017, de 10 a 14 hores).
- Projecció (4ª sessió, dilluns 23 de gener de 2017, de 15,30 a 18 hores).

Fruit d'aquestes sessions s'ha revisat el document DAFO i s'han previst un conjunt d'accions a emprendre en el futur, en el si del CEDAT, actualment pendents de prioritització i d'assignació de responsables.

3. Consell Assessor

El Conveni de creació del CEDAT i el seu Reglament preveuen la creació d'un Consell Assessor. El seu desplegament no s'ha materialitzat, ateses les dificultats pressupostàries per fer front a les seves despeses.

4. Comissió de Seguiment

El Conveni de creació del CEDAT preveu la constitució d'una Comissió de seguiment. La Comissió de seguiment es va constituir el 9 de febrer de 2010. La seva composició va ser modificada per l'Addenda al Conveni de creació, signada el 15 de novembre de 2011.

II. ORGANITZACIÓ

1. Personal

1.1. Investigadors del CEDAT

Personal investigador de la Universitat Rovira i Virgili

Àrea de Dret internacional públic i Relacions Internacionals, Departament de Dret Públic:

- Dr. Antoni Pigrau Solé, Catedràtic d'Universitat
- Dr. Santiago José Castellà Surribas, Titular d'Universitat
- Dr. Alfons Gonzàlez Bondia, Titular d'Universitat
- Dra. Susana Borràs Pentinat, Professora Agregada
- Dr. Antonio Cardesa-Salzmann, Investigador, Contracte Juan de la Cierva (Baixa com a PDI de la URV amb data: 30/09/2016)

Àrea de Dret Penal, Departament de Dret Públic:

- Dr. Gonzalo Quintero Olivares, Catedràtic d'Universitat
- Dra. Maria Marquès Banqué, Professora Col·laboradora Permanent
- Dra. Núria Torres Rosell, Professora Agregada interina

Àrea de Dret Constitucional, Departament de Dret Públic:

- Dr. Jaume Vernet Llobet, Catedràtic d'Universitat (Serveis Especials), Associat
- Dr. Jordi Barrat Esteve, Titular d'Universitat

- Dr. Jordi Jaria Manzano, Professor Agregat *Serra Hunter*
- Dra. Laura Roman Martín, Titular d'Universitat
- Dra. Neus Oliveras Jané, Titular d'Escola Universitària

Àrea de Dret Administratiu, Departament de Dret Públic:

- Dr. Josep Ramon Fuentes Gasó, Titular d'Universitat
- Dra. Lucía Casado Casado, Titular d'Universitat
- Dr. Endrius Cocciolo, Professor agregat interí
- Dra. Anna Pallarès Serrano, Professora agregada
- Dr. Josep Maria Sabaté Vidal, Professor Associat
- Dr. Adolf Barceló Barceló, Professor Ad Honorem
- Dra. Aitana de la Varga Pastor, Professora Agregada interina
- Dra. Marina Rodríguez Beas, Personal Investigador d'Accés al SECTI

Àrea de Filosofia del Dret, Departament de Dret Públic:

- Dr. Mario Ruiz Sanz, Titular d'Universitat
- Dra. Àngels Galiana Saura, Professora Agregada
- Dr. Víctor Merino, Lector

Àrea d'Història del Dret i de les Institucions, Departament de Dret Públic:

- Dr. Antoni Maria Jordà Fernández, Catedràtic d'Universitat

Àrea de Dret del Treball i de la Seguretat Social, Departament de Dret Públic:

- Dr. Miquel Àngel Purcalla Bonilla, Titular d'Universitat (en excedència)

Investigadors externs a la URV

Universitat de Barcelona

- Dra. Mar Campins Eritja, Titular d'Universitat de Dret internacional públic i relacions internacionals
- Dra. Laura Huici Sancho, Titular d'Universitat de Dret internacional públic i relacions internacionals
- Dr. Xavier Fernández Pons, Titular d'Universitat de Dret internacional públic i relacions internacionals

Universidad del País Vasco

- Dra. Blanca Lozano Cutanda, Catedràtica de Dret Administratiu

Universitat Autònoma de Barcelona

- Dr. Joan Baucells Lladós, Titular d'Universitat de Dret Penal
- Dra. Judith Gifreu Font, Titular d'Universitat de Dret Administratiu
- Dra. Marta Franch Seguer, Titular d'Universitat de Dret Administratiu
- Dra. Isabel Pont Castejón, Titular d'Universitat de Dret Administratiu

Universitat Jaume I de Castelló

- Dr. José Luís Blasco Díaz, Titular d'Universitat de Dret Administratiu

Universidad de Granada

- Dra. Teresa Fajardo del Castillo, Titular d'Universitat de Dret Internacional Públic

Universidad de Cádiz

- Dra. Esther Hava García, Titular d'Universitat de Dret Penal

Universidad de Murcia

- Dr. Santiago Manuel Álvarez Carreño, Titular d'Universitat de Dret Administratiu

Universidade de Santiago de Compostela

- Dra. Alba Nogueira López, Titular d'Universitat de Dret Administratiu

Universitat de València

- Dr. Albert Noguera Fernández, Ajudant Doctor de Dret Constitucional

Universidad Rey Juan Carlos de Madrid:

- Dr. Fernando Garcia Rubio, Titular d'Universitat de Dret Administratiu

University of Strathclyde:

- Dr. Antonio Cardesa Salzman, Lecturer in EU Environmental Law (des del 19 d'octubre de 2016)

Admissió de nous membres del CEDAT

Durant l'any 2016 i mitjançant Acord adoptat a la reunió del Consell de Direcció del CEDAT del dia 19 d'octubre de 2016, s'ha incorporat com a investigador extern del CEDAT, el Dr. Antonio Cardesa-Salzman (Lecturer in EU Environmental Law, University of Strathclyde -Glasgow-), anteriorment vinculat a la URV mitjançant un contracte Juan de la Cierva.

1.2. Equip Tècnic del CEDAT

- Sra. Mercè Figueras Saludes, Tècnica de Suport a la Recerca, Grup III.
- Sra. Natàlia Riesenbeck Centellas, Tècnica de Suport a la Docència Informatitzada.
- Sr. Jordi Serra Calvó, Tècnic de Suport a la Recerca, Grup I.

Contractat per un període de 2 anys en el marc del projecte *Ayudas para la Promoción del Empleo Joven e Implantación de la Garantía Juvenil en I+D+I* (PEJ-2014-A-44826) del Ministeri d'economia i competitivitat. Data d'incorporació: 01/02/2016.

1.3. Becaris

Becaris d'investigació URV

a) Contractes postdoctorals:

- Dr. Antonio Cardesa Salzmann. Investigador Juan de la Cierva, des de l'1 de febrer del 2014. Contracte postdoctoral finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat (Baixa com a PDI de la URV amb data: 30/09/2016).
- Dra. Marina Rodríguez Beas. Personal Investigador d'Accés al SECTI. Data D'incorporació 10/07/2014.

b) Becaris predoctorals:

- Sra. Beatriz Irene Felipe Pérez. (Beca FI-2013 Generalitat de Catalunya). Data d'incorporació: 01/03/2013, Data de finalització: 31/01/2016.
- Sr. Daniel Iglesias Márquez. (Beca FPU2012). Data incorporació: 15/04/2013. Data de finalització: 14/03/2017.
- Sra. Lorena Martínez Hernández. (Beca FI-2013 Generalitat de Catalunya). Data d'incorporació: 01/10/2013. Data de finalització: 30/09/2016.

- Sra. Thays Ricarte Lopes (Beca FI-2014, Generalitat de Catalunya). Data d'incorporació: 01/04/2014. Data de finalització: 31/03/2017.
- Sra. Stephanie Ascencio Serrato (Beca Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología, CONACYT. Gobierno de México). Data d'incorporació: 01/09/2014).
- Sr. Jerónimo Basilio Mateus (Beca FPI Ministerio de Ciencia e Innovación). Data d'incorporació: 01/09/2015.
- Sra. Itzel Ramos Olivares (Beca Predoctoral del Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología, CONACYT. Gobierno de México). Data d'incorporació: 01/09/2015.
- Sr. Antoni Gifreu Font (Beca Programa Marti Franquès d'Ajuts a la Investigació). Data d'incorporació: 01/01/2016.

c) Beques de projecte:

- Sra. Sandra Ramos García. Període de vigència: 01/05/2015 a 30/04/2016. Projecte: 2010PFR-URV.
- Sr. Mohammad Mohsen Masjedi. Període de vigència: 16/04/2016 a 31/12/2016. Projecte: 2015 PFR-URV-B2-63.
- Sra. Màriam Lutfi Royo. Període de vigència: 01/12/2015 a 31/12/2016. Projecte: Ajut 2014 SGR294 Agaur. Grup de recerca: Territori , Ciutadania i Sostenibilitat.
- Sra. Sílvia Carmona Garias. Període de vigència: 12/09/2016 a 31/01/2017. Projecte: 2015 PFR-URV-B2-63.

Becaris de pràctiques externes al CEDAT:

Durant el curs 2015-16 i 2016-17, al CEDAT li han estat assignats tres alumnes del Grau en Dret per a la realització de pràctiques externes (durada: 135 hores):

- Sra. Lucía Araceli Pachas Moore: Data d'incorporació: 01/02/2016. Data de finalització: 25/05/2016.
- Sra. Roxana Yolanda Avila Montes: Data d'incorporació: 01/02/2016. Data de finalització: 20/05/2016.
- Sra. Anna Castells Ongay: Data d'incorporació: 25/06/2016. Data de finalització: 29/07/2016.

I un alumne del Màster Universitari en Dret Ambiental (durada: 270 hores):

- Sr. José Carlos Martin Bermudo: Data d'incorporació: 01/11/2016. Data de finalització: 31/01/2017.

Becaris Erasmus en pràctiques:

En el marc del Conveni Erasmus amb la Universitat de Sassari (Itàlia), durant l'any 2016, ha realitzat pràctiques al CEDAT una alumna:

- Daniele Soro, Università degli Studi di Sassari: Data d'incorporació: 11/05/2015. Data de finalització: 30/09/2015.

1.4. Passanties i estades de recerca

- El CEDAT ha acollit la Dra. Danielle Annoni, Coordinadora do Observatorio Direitos Humanos-Universidade Federal de Santa Catarina (Brasil), des del dia 10 de desembre de 2015 fins al 28 de febrer de 2016. Àmbits de recerca al CEDAT: Investigació sobre els refugiats ambientals en un projecte finançat per la Fundación Carolina i la URV, titulat: "Refugiados climáticos: la aplicación de los tratados de derechos humanos a los migrantes ambientales desde otra mirada".
- La Sra. Alina Boradina, Estudiant del Master of Legal Sciences, Lecturer, Department of Customs, Fiscal and Environmental law of Al-Farabi Kazakh National University ha realitzat una estada de recerca al CEDAT del 29 de setembre de 2015 al 15 de gener de 2016. Àmbits de recerca al CEDAT: estudi del règim jurídic de les aigües subterrànies a Kazakhstan i estudi comparat a Europa.
- La Sra. Karen Bubna-Litic, professora associada, Chair Research Committee School of Law, Division of Business, University of South Australia, ha fet una estada de recerca al CEDAT del 31 de maig al 3 de juliol de 2016.
- El Sr. Daniel Wunder Hachem, professor Adjunt de Dret Constitucional i Dret Administratiu de la Pontificia Universidade Católica do Paraná ha fet una estada de recerca al CEDAT, des del 27 de juny fins al 22 de juliol de 2016. Àmbits de recerca al CEDAT: Investigació en el projecte titulat: "Derecho Administrativo Global y desarrollo sostenible".

1.5. Investigadors convidats

- Sr. Daniel Wunder Hachem, professor de la Pontificia Universidade Católica do Paraná va impartir el Seminari: "El supremo Tribunal Federal brasileiro y la judicialización de cuestiones políticas", el dia 1 de febrer de 2016, al Seminari 1.

- Sr. Eloi Pethechust, professor de la Pontificia universidade Católica do Paraná va impartir el Seminari: “Empresas estatales y su régimen jurídico en Brasil: un análisis económico”, el dia 1 de febrer de 2016, al Seminari 1.
- Dr. Gregorio Mesa Cuadros, professor associat del Departamento de Derecho de la Universidad Nacional de Colombia va impartir el Seminari: “Constitucionalismo y justicia ambiental”, el dia 11 d'octubre de 2016, al Seminari 1.

2. Seu i adreces de contacte

La seu del CEDAT està ubicada a la Facultat de Ciències Jurídiques (Campus Catalunya), Av. Catalunya, 35 de Tarragona (Despatx 104 i 19 bis, Zona planta).

L'adreça de correu electrònic del cedat és: cedat@urv.cat

L'adreça comuna dels becaris del CEDAT és: becaris.cedat@urv.cat

El gener de 2012 es va crear una pàgina de Facebook i Twitter del CEDAT. Aquests en són els enllaços:

<http://www.facebook.com/pages/CEDAT-Centro-de-Estudios-en-Derecho-Ambiental-de-Tarragona/348465681848718?ref=ts>

<https://twitter.com/cedaturv>

3. Comunicació

3.1. Registre de la Marca CEDAT

El CEDAT disposa del Certificat de registre i la protecció per a tota la Unió Europea de la marca CEDAT en les categories d'educació, serveis científics i tecnològics, i publicacions i papereria (Núm: 008758691).

3.2. Pàgina Web

El 2008 es va crear la pàgina web del CEDAT i es va adquirir el domini [cedat.cat](http://www.cedat.cat). L'adreça del web és: www.cedat.cat. Durant l'any 2016 s'han rebut 10797 visites des de 100 països.

Durant el 2010 es va construir l'intranet del CEDAT així com el web de la Revista Catalana de Dret Ambiental, www.rcda.cat. Durant el 2016 el web d'aquesta publicació ha rebut 4653 visites des de 73 països.

Al darrer trimestre de l'any 2016 s'ha iniciat el procés de migració de la Revista Catalana de Dret Ambiental al servidor de Revistes URV, que gestiona el Servei de Publicacions de la Universitat, per tal de millorar la seguretat i l'estabilitat de l'entorn informàtic de la Revista. Aquest procés ha finalitzat a principis del 2017 i la nova pàgina web és: <http://revistes.urv.cat/index.php/rcda>. El domini antic (www.rcda.cat) ha estat redireccionat al nou, així que es pot accedir a la Revista mitjançant les dues vies.

3.3. Butlletí electrònic

El butlletí del CEDAT és mensual i surt el dia 15 de cada mes, onze cops a l'any, perquè el mes d'agost no es publica. El butlletí inclou novetats normatives, notícies, jurisprudència, i una agenda amb convocatòries de Seminaris, Jornades, etc. S'edita en llengua catalana i castellana. Es distribueix de manera gratuïta mitjançant subscripció. Durant l'any 2016 s'han publicat els butlletins del núm. 74 al núm. 84.

Els butlletins es poden consultar a <http://cedat.cat/butlleti/index.php>

3.4. Impacte en els mitjans de comunicació i xarxes socials

El CEDAT ha aparegut en els següents mitjans de comunicació i xarxes socials durant el 2016:

Diari digital de la URV, 29 de gener de 2016: El Dr. Santiago José Castellà, membre del CEDAT, participa en el projecte titulat: "Paisatge i patrimoni identitari d'Europa: ciutats catedralícies com a records vius" que està liderat pel Dr. Mario Arias de la URV i el Dr. Gerardo Boto de l'UdG. És un projecte de la URV sobre Smart Cities hi ha estat seleccionat dins el programa RecerCaixa.

Diari digital de la URV, 6 d'abril de 2016: La URV elabora la proposta de codi ètic per a les empreses catalanes que operen en tercers països. El grup de recerca Territori, Ciutadania i Sostenibilitat, del Departament de Dret Públic, elabora per a l'Agència Catalana de Cooperació al

Desenvolupament un codi ètic de respecte dels drets humans i de la igualtat de gènere, per a la internacionalització responsable de les empreses catalanes

Diari digital de la URV, 6 de maig de 2016. Investigadors d'arreu del món debaten la legislació del desenvolupament sostenible a la URV. El primer col.loqui internacional de Dret Ambiental ha posat sobre la taula temes com el canvi climàtic i la llei, les poblacions indígenes i el medi ambient, entre d'altres. Uns 70 estudiants i investigadors d'arreu del món han assistit al col.loqui que s'ha dut a terme al campus Catalunya els dies 5 i 6 de maig. El col.loqui s'ha organitzat a través del Centre d'Estudis de Dret Ambiental (CEDAT-URV) i l'Associació d'Alumnes i Exalumnes de Dret Ambiental de Tarragona (AAEDAT).

Diari digital de la URV, 1 de juliol de 2016: El professor Santiago Castellà, membre numerari de la Reial Acadèmia Europea de Doctors. Aquest professor de Dret internacional Públic de la URV i membre del CEDAT ha rebut aquesta condició per part de l'acadèmia. L'acte va tenir lloc el dijous dia 30 de juny a la sala d'actes de Foment de Treball Nacional a Barcelona.

4. Fons bibliogràfic

Entre els anys 1993 i 2016, la Facultat de Ciències Jurídiques de la URV ha adquirit documents en matèria de medi ambient per un import aproximat de 128.000 € a través del pressupost ordinari, diversos projectes de recerca, d'un ajut de la CIRIT (1994) i de quatre ajuts específics: PIR (2003), PEIR (2004), PEIR (2005) i PEIR (2007). Això inclou un fons de més de 3.000 volums, aproximadament, i 31 publicacions periòdiques en paper a més d'altres revistes jurídiques electròniques.

A través del CBUC, el CEDAT té accés a més de 300 revistes relatives al medi ambient, en tots els seus aspectes, en format electrònic, disponibles en les bases de dades Lexis-Nexis, Ecoiuris, Iustel, i Ecolegis; els portals de revistes electròniques JSTORI, JSTORII, Taylor&Francis i Scopus i els Llibres-e Oxford Referencie Online i Springer.

Des del 2010 el fons de llibres juntament amb altres documents afins procedents de la Facultat de Lletres i l'Escola d'Infermeria ocupen un espai singular al CRAI del Campus Catalunya.

III. RELACIONS INSTITUCIONALS

1. Trobades institucionals

Durant el 2016 es poden destacar les següents trobades:

- El dia 14 de març de 2016 el Dr. Pigrau i la Dra. Casado es van reunir amb el Sr. Xavier Forcadell, Coordinador general de la Diputació de Barcelona per tractar temes de col·laboració de la Diputació amb el CEDAT.
- El dia 20 de juliol de 2016 el Dr. Pigrau i la Dra. Casado es van reunir amb l'alcalde de Tarragona per tal d'impulsar la signatura d'un nou conveni amb l'Ajuntament de Tarragona i l'aportació d'EMATSA.
- El dia 19 d'octubre de 2016 el Dr. Pigrau, el Dr. Fuentes i la Dra. Casado es van reunir amb el Conseller de Territori i Sostenibilitat, el Sr. Josep Rull i Andreu, i la Directora General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic, Sra. Mercè Rius i Serra, al Parlament de Catalunya.

2. Convenis de la URV impulsats pel CEDAT

Durant el 2016 el CEDAT ha impulsat la signatura dels següents Convenis de col·laboració relatius als estudis de Dret Ambiental o a les activitats del Centre:

- Addenda de pròrroga del Conveni de Col·laboració entre el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili per a la coedició de la Revista Catalana de Dret Ambiental. Signat el 21 de gener de 2016.
- Addenda de desplaçament del Conveni de col·laboració formalitzat en data 29 de setembre de 2015 entre la Diputació de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili en temes de Dret ambiental. Signat el dia 22 de setembre de 2016.
- Conveni específic entre la Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo (Mèxic) i la Universitat Rovira i Virgili. Signat el 16 de maig de 2016.

3. Altres

Afiliació a la IUCN Academy of Environmental Law

A proposta del CEDAT, el Consell de Govern de la URV, en la seva sessió de 18 de desembre de 2008, va acordar sol·licitar l'afiliació de la Universitat a la IUCN Academy of Environmental Law (<http://www.iucnael.org>). La IUCN va confirmar l'admissió de la URV el 27 de gener de 2009.

L'Acadèmia és una xarxa internacional dels departaments jurídics de les universitats i de les facultats de dret que es dediquen a l'ensenyament del dret ambiental i la recerca. Té una Secretaria a nivell mundial localitzada per la Facultat de Dret de la Universitat d'Ottawa. Compta amb l'adhesió de 152 universitats i centres de recerca de tot el món i amb la participació de més de 500 professors de dret ambiental.

Per a ser admesa, una Universitat ha d'acreditar:

- (1) Tenir un o més professors de Dret, membres permanents del seu departament de dret, l'escola o facultat, especialitzats en l'ensenyament d'una o més matèries de dret ambiental;
- (2) Ensenyar, de forma regular, dos o més de les següents matèries: Dret ambiental nacional, subestatal o estatal, Dret Ambiental Comparat, Dret Ambiental Internacional, o d'altres temes d'interès en el dret ambiental;
- (3) Tenir un o més professors que hagin publicat a una revista de dret ambiental articles o llibres sobre dret ambiental;
- (4) El compromís de donar suport a la participació d'un o més dels seus especialistes en dret ambiental en la recerca en col·laboració i en el foment del reforçament de l'Acadèmia.

La Dra. Maria Marquès i Banqué és membre i copresidenta del Teaching and Capacity Building Committee de la IUCN Academy of Environmental Law.

El CEDAT ha assumit l'elaboració dels informes relatius a Espanya que es publiquen a l'IUCN Academy of Environmental Law e-Journal (<http://www.iucnael.org/en/e-journal/about-the-ejournal>). D'altra banda la IUCNAEL participa en el Consell Assessor de la Revista Catalana de Dret Ambiental a través de dos dels seus membres.

En el Col·loqui Anual de la IUCNAEL celebrat a Sudàfrica el mes de juliol de 2011 es va designar la Universitat Rovira i Virgili com a seu de l'edició del Congrés anual de l'IUCNEAL corresponent a l'any 2014. El CEDAT va organitzar el 12th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium a la URV, sobre el tema *Energy for a Fair Society on a Safe Planet*, des del dia 30 de juny fins al 4 de juliol de 2014 (<http://www.iucnael2014.cat>).

Des de finals de 2016 el CEDAT ha assumit la gestió de la web en Castellà de la IUCNAEL.

Centre de Recherche en Droit Public de la Université de Montréal

Des de 2010, el CEDAT és una centre associat al Centre de Recherche en Droit Public de la Université de Montréal.

Observatorio de Políticas Ambientales

El 2012 es formalitzà la participació del CEDAT a l'Observatorio de Políticas Ambientales. Dos membres del CEDAT, la doctora Lucía Casado i el Dr. Josep Ramon Fuentes i Gasó, es van integrar al Grup de Treball de l'Observatori coordinat pel Dr. Fernando López Ramon, Catedràtic de Dret Administratiu de la Universidad de Zaragoza.

Aquest Observatori és un projecte de recerca permanent integrat actualment per 47 professors de 30 universitats diferents, que realitza anàlisis anuals independents de les polítiques ambientals de les comunitats autònomes i dels ens locals en el seu context estatal, comparat, europeu i internacional.

Fruit d'aquesta tasca de recerca, cada any es publiquen (inicialment, per l'editorial Thomsom-Aranzadi, i, des de 2016, pel CIEMAT-CIEDA) els estudis realitzats en el marc de l'Observatori. Fins ara ja s'han publicat els estudis corresponents al període 1978-2006 i a les anualitats 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 i 2016. Col·laboren amb l'Observatori el Ministerio de Agricultura, Pesca, Alimentación y Medio Ambiente, i el Centro Internacional de Estudios de Derecho Ambiental (CIEDA), que depèn del Ministerio de Economía, Industria y Competitividad. També presta el seu suport a l'Observatori per a l'organització material, la Fundación Ecología y Desarrollo.

En el marc d'aquest Grup de Treball, els professors Lucía Casado i Josep Ramon Fuentes s'encarreguen de l'elaboració d'un informe anual sobre l'actuació de l'Administració local en matèria de protecció del medi ambient.

Xarxa Ecover

El CEDAT ha participat a la Xarxa ECOVER "Mercado y medio ambiente. Propuestas jurídicas para una economía verde", coordinada per Francisco Javier Sanz Larruga, Catedràtic de Dret Administratiu de la Universidad de A Coruña, i reconeguda mitjançant Resolució del Conselleiro de Cultura, Educación y Ordenación Universitaria de la Xunta de Galicia de 8 de octubre de 2014, per la qual es concedeixen ajuts per a la consolidació i estructuració d'unitats de recerca competitives del Sistema universitari de Galícia, convocades mitjançant l'Orden de 14 de maig de 2014 (DOG núm. 199, de 17 d'octubre de 2014). Aquesta xarxa va tenir una durada de dos anys (2014 i 2015).

Aquesta xarxa està integrada per diferents grups i centres de recerca especialitzats en l'àmbit de la protecció del medi ambient, especialment des d'una perspectiva jurídica: G-00257. *Derecho Público Global*, Universidade da Coruña, Campus de Coruña, www.derechopublicoglobal.es (Responsable Javier Sanz); GI-2077. *Red de Investigación en igualdad, derechos y estado social*, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Santiago, <http://www.redarmela.org> (Responsable Alba Nogueira); GI-1876. *Derecho financiero y tributario*, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Santiago (Responsable: Cesar García Novoa); HI13. *Valores, Dereito e Estado no inicio do SXXI*, Universidade de Vigo, Campus de Ourense (Responsable: Roberto Bustillo); *Centro de Investigación de Inteligencia Territorial C3it*, Universidad de Huelva, <http://www.ole.uhu.es/> (Responsable: Manuela Mora); *Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret (CEDAT)*. <http://www.cedat.cat> (Responsable: Lucía Casado); SGR-294 *Grup de recerca consolidat "Territori, ciutadania i sostenibilitat"*, Universitat Rovira i Virgili (Responsable: Lucía Casado); *Grupo de Investigación "Procedimientos administrativos de gestión de riesgos"*, Universidad de Navarra (Responsable: Ángel Ruiz de Apodaca); E025-03. *"Bioderecho: derecho, ética y ciencia"*, Universidad de Murcia (Responsable: Blanca Soro); *Jean Monnet Chair "Trade and environment in the EU"* (www.tradeenvironment.eu) (Responsable: Nicolas de Sadeleer).

Durant el 2016 s'ha presentat una sol·licitud de xarxa a la convocatòria de xarxes d'excel·lència del Ministerio de Economía, Industria y Competitividad, per intentar donar continuïtat a la Red ECOVER, amb el títol "Red ECOVER. Propuestas jurídicas para una economía verde y circular" i amb la Dra. Lucía Casado com a IP. Tanmateix, aquesta sol·licitud ha estat denegada.

Premi científic en homenatge al Professor Josep Miquel Prats Canut

Josep Miquel Prats Canut, catedràtic de dret penal de la Universitat Rovira i Virgili fins a la seva mort el 2003, va ser un dels impulsors principals del que avui és el CEDAT. En els primers anys de la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili, el professor Prats, juntament amb altres col·legues de l'equip directiu inicial, com els professors Vernet i Pigrau, va impulsar l'estratègia d'especialització en aquest àmbit del coneixement, la qual cosa constituïa una novetat en les facultats de dret espanyoles.

Des d'aleshores, l'activitat en relació amb el dret ambiental en la Facultat no ha parat de créixer, tant en el camp de la recerca, com en el de la docència, amb el protagonisme destacat del màster en dret ambiental, que va començar a impartir-se fa més d'una dècada, així com en el de la tercera missió, amb diferents línies de desplegament. Els membres del CEDAT han conservat sempre a la memòria el record de qui va ser un dels seus impulsors inicials i, per això, han acollit molt favorablement la iniciativa de la Diputació de Barcelona per a la creació del Premi Josep Miquel Prats Canut a la millor tesi doctoral en dret ambiental, la primera edició del qual es va convocar a finals de 2015 en relació amb les tesis defensades durant el curs 2014-2015.

D'aquesta manera, la memòria del Professor Prats Canut s'uneix a la promoció de l'excel·lència en la recerca en aquest terreny, amb l'objectiu de distingir a aquells investigadors novells la tesi doctoral dels quals, en l'àmbit del dret ambiental, constitueixi una aportació significativa en el desenvolupament de la disciplina en les seves diverses facetes, amb atenció particular a les línies de recerca prioritàries que desplega el CEDAT.

Aquest Premi suposa un pas més en la consolidació del CEDAT com a institució acadèmica de referència en l'àmbit del dret ambiental, al mateix temps que un estímul per als investigadors d'aquest àmbit en les Universitats espanyoles.

En la I edició del Premi Josep Miquel Prats Canut a la millor tesi doctoral en dret ambiental, ha obtingut el Premi la tesi presentada per Ángela María Amaya Arias, amb el títol “El principio de no regresión en el Derecho ambiental”, dirigida pel Dr. Antonio Embid Irujo i defensada a la Facultat de Dret de la Universitat de Saragossa; i l'accèssit, la tesi presentada per Fernando Vicente Dávila, amb el títol “Evaluación de impacto ambiental transfronteriza entre España y Portugal”, dirigida pel Dr. Gonzalo Méndez Martínez i per la Dra. Teresa Fidélis da Silva, i defensada a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de la Universitat de Vigo.

En data 22 de setembre de 2016, es va signar una Addenda al Conveni entre la URV i la Diputació de Barcelona per a poder convocar la II edició del Premi. En aquesta nova edició, el premi s'ha convocat amb una doble modalitat: modalitat 1, per a tesis ja publicades o acceptades per a la seva publicació (el premi consisteix en l'atorgament de 1.000 euros); i modalitat 2, per a tesis no publicades ni acceptades per a la seva publicació (el premi serà la publicació).

En la II edició del Premi Josep Miquel Prats Canut a la millor tesi doctoral en dret ambiental, ha obtingut el Premi, en la modalitat 1, la tesi presentada per Beatriz Irene Felipe Pérez, amb el títol “Las migraciones climáticas: retos y propuestas desde el Derecho internacional”, dirigida per la Dra. Susana Borràs Pentinat i defensada a la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili; i, en la modalitat 2, la tesi presentada per José Miguel García Asensio, amb el títol “Análisis jurídico de los aprovechamientos forestales en España”, dirigida pel Dr. Fernando López Ramón, i defensada a la Facultat de Dret de la Universidad de Zaragoza.

IV. ÀMBITS D'ACTUACIÓ DEL CEDAT

1. Formació

1.1. Màster Universitari en Dret Ambiental

El Màster en Dret ambiental es va començar a impartir, amb caràcter oficial, el curs 2006-2007, en substitució de l'antiga titulació pròpia de la URV de Graduat Superior en Dret Ambiental (que s'impartia des del curs 2002-2003).

El Dr. Jordi Jaria va ser-ne el Coordinador els cursos 2006-2007 i 2007-2008. La Dra. Susana Borràs n'és la coordinadora des d'aleshores.

El curs 2014-2015 ha entrat en funcionament el nou pla d'estudis que configura el Màster Universitari en Dret Ambiental com una titulació on-line.

El nou Màster consta de 120 crèdits ECTS, impartits en dos cursos acadèmics. La formació és a distància, a través de la plataforma virtual Moodle, amb la possibilitat de realitzar l'últim quadrimestre del segon curs en la modalitat presencial, amb la finalitat de potenciar al màxim el desenvolupament de les habilitats en el camp de la recerca en Dret ambiental, afavorint la transició dels estudis de Màster als de doctorat, gràcies a la possibilitat d'estar en contacte permanent amb els investigadors del Centre d'Estudis de Dret Ambiental de la URV (CEDAT) i de l'accés a la seva biblioteca especialitzada en Dret Ambiental.

1.1.1. Nous Alumnes

Durant el curs 2016-2017 s'ha assolit el nombre de 43 estudiants matriculats al Màster Universitari en Dret Ambiental, dels qual 20 són estudiants de nou accés del curs 2016-2017 i 23 són estudiants del segon curs del Màster. Per tant, s'ha assolit i superat el nombre desitjat de nous estudiants.

1.1.2. Ajuts, beques i premis

El Màster Universitari en Dret Ambiental es beneficia del programa de beques de postgrau de la URV, que inclou beques d'estudis i/o de mobilitat.

Els alumnes del Màster poden accedir també a altres programes de beques de postgrau del Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació o de l'Agència Catalana de Cooperació.

Finalment, el Màster Universitari en Dret Ambiental pot oferir beques d'estudis gràcies al suport de diversos ajuntaments de les comarques de Tarragona, materializat en convenis de col·laboració que gestiona el Departament de Dret Públic.

Durant el curs acadèmic 2016-17, set estudiants del Màster s'han beneficiat dels ajuts CEDAT en concepte d'ajut de matrícula. A banda, dues alumnes més s'han beneficiat de l'ajut de la Diputació de Barcelona en el marc del Programa Josep Miquel Prats Canut d'ajuts a l'estudi del Màster universitari en dret ambiental de la URV.

1.1.3. Activitats del Màster

1.1.3.1. Acte de cloenda i altres actes públics

-El dia 16 de novembre de 2016, es va celebrar el "IV Seminari d'Investigacions Predoctorals en Dret Ambiental". L'acte es va dur a terme al Seminari 1, del Campus Catalunya.

-El dia 29 de novembre es va dur a terme la presentació del llibre *Evaluación de Impacto Ambiental Transfronteriza entre España y Portugal*, que constitueix la publicació de la tesi doctoral de Fernando Vicente Dávila, un dels premiats en la I edició del Premi Josep Miquel Prats Canut a la millor tesi doctoral en dret ambiental.

1.1.3.2. Activitat acadèmica

1.1.3.2.1. Assignatures impartides

Les assignatures que s'imparteixen a partir de l'entrada en vigor del nou pla d'estudis (2014) per al Màster (en línia) són les següents:

Primer Curs

Codi	Assignatura	Crèdits
<i>Anual</i>		
15675112	Metodologia i Tècniques d'Investigació jurídica	6
<i>Primer quadrimestre</i>		
15675101	Fonaments de les Ciències Ambientals	6
15675102	Economia del Medi Ambient	4
15675103	Drets Humans i Justícia Ambiental	4
15675104	Fonaments de Dret Públic Ambiental	4
15675105	Dret Internacional del Medi Ambient	4
15675106	Dret Ambiental de la Unió Europea	4
<i>Segon quadrimestre</i>		
15675107	Intervenció Administrativa Ambiental	8
15675108	Dret Ambiental Comparat	4
15675109	Protecció de la Biodiversitat	4
15675110	Dret Penal Ambiental	4
15675111	Dret de l'Energia i Tecnologies Ambientals i Energètiques	8

Segon curs

Codi	Assignatura	Crèdits
<i>Anual</i>		
15675117	Seminaris	4
<i>Primer quadrimestre</i>		
15675113	Dret d'Aigües i Medi Marí	6
15675114	Prevenició i Control de la Contaminació i Gestió dels Residus	8
15675115	Empresa i Medi Ambient	8
15675116	Règim Jurídic de l'Ordenació del Territori i Dret Urbanístic	4
<i>Segon quadrimestre</i>		
15675118	Clínica Jurídica Ambiental	9
15675401	Pràctiques Externes	9
15675301	Treball de Fi de Màster	12

Complement de formació (anual)

15675201	Assignatura 0: Introducció al Dret	4
-----------------	------------------------------------	---

1.1.3.2.2. Pràctiques externes

Durant el curs 2015-2016, s'han realitzat les pràctiques curriculars en les següents entitats:

- Targaresc TBA legal consulting, S.L. Període de pràctiques: 01/04/2016 a 27/07/2016.
- The Overseas Law Practice, SLP. Període de pràctiques: 18/01/2016 a 30/06/2016.

Durant el curs 2016-2017, s'han realitzat les pràctiques curriculars en les següents entitats:

- Alcaldia de Chía (Colòmbia). Període practiques: 01/11/2016 a 31/09/2017.
- Sca Hygiene Products, SL. Període pràctiques: 03/10/2016 a 13/01/2017.
- Diputació de Tarragona. Període de practiques: 08/08/2016 a 29/09/2016.
- Fons de Defensa Ambiental FDA. Període practiques: 01/12/2016 a 26/06/2017.

Durant el curs 2015-2016 s'han realitzat practiques amb convenis de col·laboració amb les següents entitats:

- Factor CO2 integral Services, S.L Període pràctiques 02/05/2016 a 17/06/2016.

Durant el curs 2016-2017 una alumna ha participat en el programa europeu de movilitat Erasmus +

- Centro Documentazione Conflitti Ambientales (CDCA). Roma. Erasmus +. Període: 01/06/2016-30/09/2016.

1.1.3.2.3. Clínica Jurídica Ambiental

En el marc de la Clínica Jurídica Ambiental, durant l'any 2016, l'Ajuntament de Figaró-Montmany encarregà a la Clínica Jurídica Ambiental una anàlisi de les possibilitats legals de construir edificacions dedicades a l'habitatge i a l'agricultura ecològica en el nucli de Vallcàrquera. En particular, es sol·licità un informe que analitzés: 1) la rellevància jurídica dels antecedents històrics de configuració dels nuclis urbans de Figaró-Montmany i de l'activitat agrícola; 2) la justificació ambiental de l'interès de la promoció de l'agricultura ecològica, la ramaderia extensiva, l'explotació forestal sostenible, i de l'ocupació humana a la zona; 3) l'evolució del marc legal urbanístic i ambiental de la zona, derivat de la seva pertinença al Parc Natural del Montseny, i situació actual; i 4) la viabilitat de la realització d'edificacions dedicades a l'habitatge i a l'agricultura ecològica o a activitats sanitàries o altres d'interès social, en la zona. En cas de resposta negativa, es demanava la identificació dels obstacles existents i, en cas de resposta positiva, la determinació de la tramitació administrativa que calia seguir.

En la línia de la col·laboració establerta amb la Plataforma de Defensa de l'Ebre, la Clínica va participar en l'elaboració de la denúncia davant la comissió europea per l'incompliment del dret de la Unió Europea i dels seus annexos, que la Plataforma va presentar a Brussel·les el juliol de 2016. Igualment va participar en un trobada a Tortosa el dia 17 de desembre de 2016, per definir les línies estraètiques de les futures actuacions.

Durant el curs 2016-2017, la Clínica està treballant en el següents casos:

Client: Ajuntament de Viladecavalls. Cas: Informe jurídic sobre l'adequació de les actuacions de l'Ajuntament a la normativa existent i a les seves competències legals, així com propostes d'altres actuacions administratives que puguin ser executades, en un problema de contaminació odorífera.

Client: SEO/Birdlife. Cas: Campanya pels sediments del Delta de l'Ebre. Informe jurídic sobre el règim jurídic administratiu dels embassaments i preses del riu Ebre i la relació d'aquestes infraestructures amb la manca de sediments del Delta de l'Ebre. Identificació d'eventuals responsabilitats administratives i penals.

Client: GETE-Ecologistes en Acció de Catalunya. Cas: Anàlisi jurídic de la situació de la presa del Gaià i la seva eventual responsabilitat en l'alteració de les funcions ecosistèmiques del riu en el seu tram final.

Client: Frente de Protección de Bahías y Playas del Sur (Perú). Cas: Elaboració d'un informe que analitzi si l'aprovació de l'instrument de gestió ambiental del projecte PROVISUR contempla totes les mesures necessàries per la viabilitat ambiental del projecte.

Client: Plataforma FlixNet. Cas: Elaboració d'un mapa jurídic en que s'identifiquin les accions administratives i penals dutes a terme en el cas de la contaminació de Flix, així com les possibles accions a emprendre en el futur.

1.1.3.2.4. Acció tutorial i de coordinació

Sessions de coordinació

Al llarg del curs acadèmic es realitzen sessions grupals amb la coordinació del Master amb l'objectiu de poder analitzar el transcurs del curs i poder resoldre qualsevol tipus de dubte o incidència que pugui sorgir o atendre també qualsevol suggeriment de l'alumnat. Aquestes sessions van dirigides tant a l'alumnat de primer, com de segon curs de Màster.

Aproximadament, es celebra una sessió de coordinació cada quadrimestre a l'Aula General de Coordinació del Moodle pels estudiants del Pla d'Estudis 2014, excepte que l'alumnat o la coordinació del Màster estimin oportú convocar altres sessions, a més de les previstes. El calendari de les sessions de coordinació es comunica oportunament a començament de curs per part de la coordinació acadèmica.

Tutories acadèmiques

Les tutories acadèmiques es dirigeixen a atendre, informar, orientar i/o assessorar a l'alumnat del Màster, de forma individualitzada, en relació a qualsevol aspecte relacionat amb el pla d'estudis, activitats organitzades pel CEDAT i en tots aquells aspectes que es considerin necessaris sobre la formació acadèmica i orientació professional del alumnat.

Aquestes tutories acadèmiques es realitzen per la Coordinació del Màster i el professorat tutor, prèvia cita concertada i a excepció dels dies que estiguin convocades les sessions de coordinació. Aleshores, les tutories es realitzaran un cop finalitzada la sessió de coordinació.

Horari d'atenció del professorat

Durant el curs acadèmic, el professorat del Màster atèn les consultes de l'alumnat en relació amb les assignatures que imparteixi cada professor/a al Màster. En aquelles assignatures on el professorat és extern a la Universitat, les consultes seran ateses pel/la corresponent coordinador/a de l'assignatura en qüestió.

L'horari d'atenció del professorat es publica en la web del CEDAT i en el taulell d'anuncis reservat a l'alumnat del Màster, situat en el Seminari 1 del Departament de Dret Públic de la URV.

Pla d'Acció Tutorial (PAT)

L'interès per l'elaboració d'un PAT en el Màster Universitari de Dret Ambiental de la Facultat de Ciències Jurídiques neix com una necessitat per tal de donar respostes a alguns dels reptes que es plantegen pels seus estudiants, sobretot pels nous estudiants.

L'objectiu és millorar l'atenció als estudiants, en el sentit d'introduir actuacions dirigides vers un tracte o relació més personal i individualitzada. L'atenció a les diferents fases de transició, en ocasions, a una nova universitat i la inserció al mercat laboral constitueixen indicadors de qualitat i competitivitat de les universitats catalanes. Així mateix, l'alt volum d'alumnes procedents d'altres països que volen cursar el nostre Màster, exigeix un suport addicional d'orientació i recolzament en diversos aspectes, respecte als alumnes nacionals.

El PAT aplicat als estudis de Màster planteja tot un repte innovador de la Facultat de Ciències Jurídiques, atès que no existeix a la URV una experiència prèvia que pugui donar resposta a les necessitats dels estudiants de Màster.

A tot això, s'uneixen els reptes derivats de la creació d'un Espai Europeu d'Ensenyament Superior i d'un Espai Europeu de Recerca, així com l'adopció dels pressupostos educatius que porten implícits, tant en la docència com en la recerca i que requeriran a curt termini generar un sistema de recolzament a l'estudiant que el permeti convertir en el veritable protagonista del seu procés de formació.

La figura del tutor i la seva acció coordinada dins d'un pla d'actuació col·legiada ha de convertir-se en l'element clau d'aquest sistema de recolzament. En efecte, aquestes tutories periòdiques i coordinades permeten implementar un procés de caràcter formatiu, orientador i integral desenvolupat pel professorat del Màster amb la finalitat d'acompanyar i d'orientar a cada estudiant en tot el seu procés formatiu.

1.1.3.3. Treballs finals i publicacions del Màster

Els treballs de fi de màster defensats durant el curs 2015-2016 han estat els següents:

- “La tutela jurídica frente al daño ambiental en Argentina y España. Radiografía del acceso a la Justicia Ambiental”. Data de defensa: 29/07/2016.
- “Los impactos ambientales de la ganadería intensiva, normativa y regulación desde el ámbito Internacional y Europeo”. Data de defensa: 29/07/2016.
- “El marco jurídico de la pesca del atún rojo”. Data de defensa: 06/09/2016.
- “El canvi climàtic al Delta de l'Ebre”. Data de defensa: 06/09/2016.
- “Mediació ambiental”. Data de defensa: 08/09/2016.

1.1.4. Activitats dels alumnes

1.1.4.1. Associació

El 27 de novembre de 2009, un grup d'alumnes i antics alumnes del Màster en Dret Ambiental van decidir crear l' Associació d'Alumnes i Exalumnes de Dret Ambiental de Tarragona (AAEDAT).

La primera Directiva es va encarregar de la redacció dels estatuts de l'AAEDAT i va efectuar els tràmits legals de constitució i registre de l'associació davant els òrgans de l'administració corresponents, així com al registre d'associacions i grups d'estudiants de la URV, per tal d'iniciar les seves activitats. Una vegada constituïda legalment l'associació, al març de 2010, es va determinar un projecte d'activitats de l'AAEDAT i es va presentar una sol·licitud d'ajuts econòmics per a associacions d'estudiants de la URV. L'ajut els va ser concedit, fet que va facilitar la realització de les primeres activitats.

Per posar-se en contacte amb la directiva es va crear un compte de correus de l'associació: aaedat@gmail.com.

Entre les activitats realitzades durant l'any 2016 destaquen les següents:

a) Green Sessions

L'activitat anomenada Green Sessions consisteix en la presentació de documentals internacionals que promouen la difusió dels assumptes relacionats amb els drets humans i el medi ambient en diferents països. Cada presentació se centra en un tema específic, per tal que els estudiants del Màster i els socis de l'AAEDAT puguin donar a conèixer assumptes socials i ambientals dels països d'on procedeixen.

Presentació del documental "Contrastes de la explotació petrolera"

El dia 31 de març de 2016 es va projectar el documental "Contrastes de la explotació petrolera". L'activitat es va fer en col.laboració amb l'Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres (ESF). El debat va anar a càrrec de la voluntària d'ESF i membre de l'AAEDT, la Sra. Beatriz Felipe Pérez.

b) Jornades de difusió de temes actuals relacionats amb el Dret ambiental

L'objectiu d'aquesta activitat és la difusió de temes d'actualitat relacionats amb el Dret ambiental, per tal que els alumnes puguin adquirir nous coneixements que els siguin d'utilitat per al seu enriquiment intel·lectual. Aquestes jornades són dirigides per un/a ponent de fora de la URV, que presenta una ponència sobre un tema ambiental específic del qual n'és un expert. Després de la ponència, s'obre el debat a tots els participants. La

dinàmica de l'activitat permet l'enriquiment recíproc dels estudiants que intercanvien les seves experiències ambientals i desenvolupen les habilitats adquirides en el Màster.

Jornada: *“Brasil: Desarrollo y políticas públicas para comunidades tradicionales y pueblos indígenas”*

Aquesta jornada es va dur a terme el dia 27 d'abril de 2016. Va anar a càrrec del sociòleg i antropòleg Flavio Carvalho. A la jornada es va abordar la biodiversitat i pluralitat cultural al Brasil.

c) Activitats de cooperació amb el CEDAT

Organització del 1st. Tarragona International Environmental Law Colloquiu (TIEC)

L'AAEDAT ha va col·laborar amb el CEDAT en l'organització d'un col·loqui sobre Dret Ambiental d'àmbit internacional. El *1st Tarragona International Environmental Law Colloquium* (TIEC) es va celebrar els dies 5 i 6 de maig de 2016, a la Facultat de Ciències Jurídiques de la URV. El tema d'aquesta primera edició va ser: *“Rethinking Sustainable Development in Terms of Justice”*. Al col·loqui van assistir-hi més de 70 persones arribades de 20 països.

El Col·loqui va proporcionar a advocats, estudiants de màster, doctorat i acadèmics en general, un espai per presentar i discutir les seves investigacions i els seus avenços i va servir per a crear amistats i contactes amb altres col·legues interessats en el Dret ambiental, i concretament en el desenvolupament sostenible i a la justícia ambiental, tema central d'aquest

primer col·loqui.

La col·laboració de l'AAEDAT amb aquesta activitat s'ha realitzat en dos vessants: d'una banda, el comitè organitzador està format per doctorandes i doctorants del CEDAT, que alhora són membres de l'AAEDAT; i d'altra banda, s'ha contribuït finançant econòmicament les tasques de disseny del logo, el cartell i els fullets divulgatius.

Per tal de difondre el Col·loqui es va crear la pàgina web <https://tiec2016.wordpress.com>, es va fer difusió mitjançant correu electrònic i cartells, i també es va publicar tota la informació necessària al bloc de l'Associació <https://aaedat.wordpress.com>.

Seminari: Investigacions predoctorals en Dret Ambiental

El seminari sobre investigacions predoctorals és una activitat organitzada anualment pel CEDAT per tal de difondre els temes d'investigació dels doctorants doctorandes. L'AAEDAT col·labora en l'organització d'aquest seminari i la seva difusió. Els membres de l'AAEDAT hi participen amb la presentació de les seves investigacions. L'acte es va dur a terme el dia 16 de novembre del 2016. Aquest va ser la quarta edició d'aquest seminari.

Projectes socials, ambientals i educatius

A més de la col·laboració en esdeveniments acadèmics, l'AAEDAT i el CEDAT s'han compromès en la realització i cooperació en el marc de projectes de caràcter social, ambiental i educatiu, per tal d'impulsar la sostenibilitat ambiental des de les persones, per a les persones i per a les persones. Durant l'any 2016 han col·laborat en el següents projectes:

Projecte educatiu: "Jocticia Ambiental"

Des del curs acadèmic 2014 fins a l'actualitat, l'AAEDAT, conjuntament amb el CEDAT, ha participat i col·laborat en el marc del projecte educatiu "*Jocticia Ambiental: El debat per l'educació socioambiental. E-Waste: L'Altra Cara de la Tecnologia*" organitzant activitats i tallers i oferint recolzament econòmic per a l'edició de la guia.

Aquest projecte, que s'està implementant a l'IES Tarragona, té la finalitat de contribuir a la lluita contra la desproporcionada distribució de beneficis i conscienciar de les conseqüències de l'explotació dels recursos naturals per a la fabricació d'aparells electrònics. Tot això, a través de la sensibilització i la conscienciació dels estudiants de secundària mitjançant la presentació d'informació de manera atractiva i l'anàlisi de conflictes sociambientals que reflexen les injustícies de l'actual sistema de producció i la relació entre aquestes injustícies i els hàbits de consum de la població. En el marc del projecte s'utilitzen diverses estratègies didàctiques, amb l'objectiu que l'alumnat es converteixi en un agent de canvi .

La coordinadora de l'activitat és Stephanie Ascencio, doctoranda del CEDAT i, actual tresorera de l'AAEDAT. En la creació de la guia didàctica hi van col·laborar activament altres membres de l'AAEDAT.

Projecte d'innovació social: "Horts Socials"

Des de l'any 2014, es desenvolupa a la URV el projecte "Horts socials". L'objectiu del projecte és impulsar la preparació, construcció i conversió d'una zona del Campus Catalunya en espai idoni per plantar, conrear i conviure amb altres membres de la societat i diferents col·lectius socials per tal de fomentar-ne la inclusió. Pretén involucrar la major quantitat de membres de la comunitat universitària i fer un vincle entre la universitat i la societat civil per potenciar les relacions socials basades en la solidaritat i buscant una recuperació dels valors socials i ambientals.

L'AAEDAT ha col·laborat amb el CEDAT en el projecte educatiu "Horts Socials" a través de diverses accions: 1) la neteja de les zones; 2) la donació de llavors, plantes, vegetals i eines per a la sembra i recol·lecció de fruites i verdures; 3) el manteniment d'una de les parcel·les de l'hort; i 4) el finançament de part del material per a l'expansió del projecte. A causa de l'èxit del projecte, es pretén la construcció d'un hort infantil i una caseta per a guardar les eines utilitzades per tots els participants del projecte

1.1.5. Seguiment de la qualitat del Màster

El curs 2009-10 el Màster Universitari en Dret Ambiental va rebre la verificació positiva de l'ANECA.

El 7 de setembre de 2009, en el marc de la Convocatòria d'Ajuts ICE de la Universitat Rovira i Virgili, es va concedir al CEDAT un ajut de per a la realització del projecte: "Manual de procediments de gestió acadèmica i de millora de la qualitat docent dels estudis oficials de Màster: un objectiu estratègic del Màster Universitari en Dret Ambiental". El Manual es va acabar el mes de setembre de 2010. El projecte contempla l'adopció d'un Pla d'acció tutorial (PAT) adaptat als estudis de Màster i la creació d'un Comitè de seguiment de la qualitat del Màster.

El Comitè de Qualitat del Màster s'encarrega de realitzar l'avaluació interna de la qualitat de la titulació de Màster. El comitè de qualitat té un caràcter tècnic, centrat en l'emissió d'informes de seguiment sobre la qualitat de la titulació.

El Comitè es va crear formalment el febrer de 2011. Des d'aleshores, s'han celebrat dues reunions, de les quals es poden destacar els següents resultats:

- La implantació d'una assignatura introductòria per als estudiants de nou accés al Màster, tant pels juristes estrangers que no coneixen els fonaments del sistema jurídic espanyol, com pels estudiants que no són juristes. Durant el curs 2011-12, es va activar com a Assignatura 0 del Màster Universitari en Dret Ambiental.
- Millora del sistema i mecanismes de captació de nou alumnat. S'ha editat un llibret informatiu del Màster en català, castellà i anglès i un tríptic informatiu bàsic del Màster en català i castellà;
- Potenciació de la internacionalització del Màster.
- Millora de la informació docent de les diverses assignatures: guies docents, moodle, pàgina web.
- Suport en l'elaboració de l'Informe de Seguiment del Màster Universitari en Dret Ambiental (curs 2010-11).

1.2. Altres titulacions

Diversos membres del CEDAT participen com a docents en el Màster en Estudis Avançats en Administració i Dret Públic, que coordina el Dr. Endrius Cociolo; i en el Màster en Advocacia, coordinat per la Dra. Ana Giménez.

1.3. Seminaris de formació, jornades i col·loquis

En el marc del Màster Universitari en Dret Ambiental, al llarg del 2016 s'han realitzat els següents seminaris, jornades i col·loquis:

-Del 18 de gener al 14 de febrer de 2016, es va impartir el Seminari: "La migración por causas ambientales", impartit per la Dra. Danielle Annoni. Universidade Federal do Paraná, Brasil.

-Del 4 al 30 d'abril de 2016, es va impartir el Seminari: "Organización Mundial del Comercio y medio ambiente", a càrrec del Dr. Xavier Fernández Pons, Professor Titular de Dret internacional públic de la Universitat de Barcelona.

Del 2 al 30 de maig de 2016, es va impartir el Seminari: "Medio ambiente y derechos de los pueblos indígenas", a càrrec de la Dra. Clàudia Gafner-Rojas. Professora i investigadora de la Universidad Externado de Colombia i de la Universität St. Gallen (Suïssa).

1.4. Projectes d'innovació docent

Pel que fa als projectes i/o activitats d'innovació docent en que els investigadors del CEDAT han treballat durant el 2016, cal destacar el següent:

- El dia 14 de juny de 2016, a la Facultat de Ciències Jurídiques, es va organitzar la III Jornada d'Innovació docent: "Redefinint la formació universitària en l'àmbit de les Ciències Socials i Jurídiques".

Formaven part del Comitè Científic el Dr. Antoni Pigrau, Degà de la Facultat de Ciències Jurídiques; i el Dr. Antoni M. Jordà, Catedràtic d'història del Dret i de les Institucions. Tots dos membres del CEDAT.

- La Dra. Marina Rodríguez ha participat en aquest projecte d'Innovació docent:

"Grup d'Innovació Docent de la Facultat de Ciències Jurídiques GID-FCJ" (A12/15), finançat per l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Rovira i Virgili. Convocatòria de Projectes d'Innovació Docent 2015-2016 de l'ICE-URV (A05/13): Durada: de juny de 2015 a juny de 2016. Responsable: Roser Casanova Martí.

- La Dra. Susana Borràs ha presentat una comunicació pòster i una publicació d'Innovació docent:

Comunicacions/pòster:

-2016. "Los huertos sociales en la universidad: un espacio socioeducativo de aprendizaje basado en valores". Presentación de comunicación-Poster, IX CIDUI (Congreso Internacional de Docencia Universitaria e Innovación) Bellaterra (Barcelona) Universitat Autònoma de Barcelona, 5, 6 i 7 de julio de 2016.

-2016. "Aprendizaje basado en valores sociales y ambientales: los huertos sociales en la Universidad", IX Congreso Iberoamericano de Docencia Universitaria, Murcia del 31 de marzo al 2 de abril 2016.

Publicacions:

-2016. Borràs, S., Villavicencio Calzadilla, P., "Los huertos sociales en la universidad: un espacio socioeducativo de aprendizaje basado en valores" <http://www.cidui.org/revistacidui/index.php/cidui/article/view/926/889> ISSN: 2385-6203 Edita: CIDUI Congrès Internacional de Docència Universitària i Innovació

- La Dra. Aitana de la Varga participa en la Xarxa Docent d'APS de la URV, constituïda en el context de les convocatòries d'ajuts de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE). També forma part del Grup d'Innovació docent de la Facultat de Ciències Jurídiques (GID).
- Altres membres del Cedat que participen en el Grup d'innovació docent de la Facultat de Ciències Jurídiques (GID) són el Dr. Endrius Cociolo, la Dra. Susana Borràs, el Dr. Alfonso González i la Dra. Laura Roman.

2. Recerca

2.1. Projectes

2.1.1. Projecte finançats

Els projectes de recerca, en l'àmbit del Dret ambiental o connectat amb ell, en què els investigadors del CEDAT estan treballant actualment són els següents:

Projectes amb finançament, amb Investigador Principal membre del CEDAT:

- Secretaría de Estado de Investigación, Ministerio de Economía y Competitividad. Programa estatal de fomento de la investigación científica y técnica de Excelencia. Subprograma estatal de generación de conocimiento. “Del desarrollo sostenible a la justicia ambiental: Hacia una matriz conceptual para la gobernanza global”. Investigador principal: Dr. Antoni Pigrau Solé. DER2013-44009-P. Durada: 2014-2016.
- Dirección General de Investigación Científica y Técnica. Subdirección General de Proyectos de Investigación Ministerio de Economía y Competitividad. Programa Proyectos EXCELENCIA y Proyectos RETOS. “Constitución climática global: gobernanza y derecho en un contexto complejo -proyecto CONCLIMA”. Investigadores principales: Dra. Susana Borràs i Dr. Jordi Jaria. DER2016-80011-P. Durada: 30/12/2016 a 29/12/2019.
- Institut d'Estudis de l'Autogovern. Beca per a la recerca sobre l'organització territorial del poder dels estats, atorgada mitjançant Resolució de 26 de juliol de 2016, per la qual es resol la convocatòria de beques de l'Institut d'Estudis de l'Autogovern per a la recerca sobre l'organització territorial del poder dels estats corresponent a l'any 2016. Modalitat 3, que té per objecte finançar la realització de treballs individuals a Catalunya o a la resta de l'Estat. “La recentralització de competències en matèria de protecció del medi ambient”. Investigadora única: Dra. Lucía Casado Casado. Durada: 12 mesos (01/10/2016 a 30/09/2017).
- Ministerio de Economía y Competitividad. Programa de ayudas para la promoción del empleo joven e implantación de la garantía juvenil en I+D+I. PEJ-2014-A-44826. Investigador principal: Antoni Pigrau Solé. Durada: febrer de 2016 - gener de 2018.
- El Grup de recerca “Territori, Ciutadania i Sostenibilitat” de la URV, al que pertanyen la major part dels investigadors del CEDAT, va estar reconegut novament com a grup de recerca consolidat de la Generalitat. Per Resolució de 4 de setembre de 2014 del President de la Comissió Executiva d'Ajuts de Recerca de l'AGAUR, el grup de recerca “Territori, Ciutadania i Sostenibilitat”, del Departament de Dret Públic de la Facultat de Ciències Jurídiques, reconegut com a grup consolidat (2014 SGR 294) i coordinat pel Dr. Antoni Pigrau Solé, Catedràtic de Dret internacional públic, va obtenir un ajut de recerca per als propers tres anys (2014 a 2016) de 49.000 euros. Probablement, és el grup que ha tingut un millor resultat en tot l'àmbit del Dret de les universitats catalanes. El grup es va constituir el 2005 a partir de l'antic grup de recerca en Dret del medi ambient i de la incorporació de nous investigadors. Actualment, està format per 29 membres, 16 dones i 13 homes, dels quals 20 són doctors o doctores. A més, compta amb una tècnica de suport a la recerca i 9 investigadors col·laboradors (6 dones i 4 homes), tots ells doctors. En el període 2009-2013 els membres del grup (inclosos els col·laboradors), com a resultat de diversos projectes de recerca autonòmics, estatals i europeus, van realitzar 594

publicacions, distribuïdes en 34 llibres dirigits/coordinats; 37 monografies; 247 capítols de llibre; 145 articles en revistes indexades en l'àmbit del dret; 90 articles en altres revistes i 41 altres publicacions (notes, recensions ...). A més, van realitzar 140 participacions en congressos, del quals aproximadament la meitat són internacionals.

- El reconeixement com a grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya ha comportat la seva inclusió en el Programa de suport als grups de recerca reconeguts de la URV. Ajut 2014PFR-URV-B2-63. Durada: 2014-2016. Investigador principal: Antoni Pigrau Solé.
- Institut Català Internacional per la Pau, La incidència del desglaç de la regió àrtica en la recomposició de l'espai geo-energètic mundial (2015RICIP00005). Durada: 01/09/2016 - 31/08/2017. Investigadora responsable: Dra. Mar Campins Eritja. També hi participa el Dr. Xavier Fernández Pons.

Projectes amb finançament europeu i participació de membres del CEDAT

- Direcció General de Justícia, Unió Europea. "Business & Human Rights challenges for cross border litigation in the European Union". Coordina: Globernance. Instituto de Gobernanza Democràtica. Referència de la concessió: JUST/2013/JCIV/AG/4661. Investigador/a principal a la URV: Antoni Pigrau Solé. Import: 534.969,00 (80% del pressupost total). 15/09/2014 – 14/09/2016. Hi van participar els Drs. Jordi Jaria, Antonio Cardesa-Salzman i Paola Villavicencio; i el Sr. Daniel Iglesias.

Projectes amb finançament i participació de membres del CEDAT:

- Dirección General de Investigación Científica y Técnica. Subdirección General de Proyectos de Investigación Ministerio de Economía y Competitividad. Programa Estatal d'I+D+I Orientat als Reptes de la Societat, Subprograma Estatal de Generació del Coneixement, en el marc del Pla Estatal d'Investigació Científica i Tècnica i d'Innovació 2013-2016. "La minería extractiva en el siglo XXI: retos jurídicos y ambientales" (referència DER2016-78393-R). Investigadors principals: Drs. Encarnación Montoya Martín i José Luis Rivero Ysern (Universitat de Sevilla). Durada: 4 anys (del 30 de desembre de 2016 al 29 de desembre de 2020). Import: 11.000 euros. Hi participen els Drs. Lucía Casado i Josep Ramon Fuentes.

2.1.2. Altres projectes de recerca sol·licitats, que no han obtingut finançament

- La Dra. Lucía Casado va sol·licitar el projecte “El nuevo marco jurídico de las denominaciones de origen vínicas de ámbito territorial supraautonómico: su impacto sobre la Denominación de Origen Protegida Cava y su consejo regulador”. Aquest projecte es va demanar a la Fundació BBVA, però no va ser concedit.
- La Dra, Anna Pallarès i la Dra. Judith Gifreu, totes dues membres del CEDAT, participaven com a membres de l'equip investigador en un projecte que es va sol·licitar al Ministerio de Economía y Competitividad per la Universitat Jaume I de Castelló. Per un problema d'incompatibilitat de la Investigadora principal, no s'ha obtingut. Es tornarà a demanar a la propera convocatòria, un cop resolt aquest problema.
- “Red Ecover. Propuestas para una economía verde y circular” (DER2016-81775-REDT). Sol·licitud presentada en el marc de la Convocatòria Acciones de Dinamización. Redes de excelencia de 2016 del Programa Estatal de Fomento de la Investigación Científica y Técnica de Excelencia, Subprograma Estatal de Generación de Conocimiento, en el marc del Plan Estatal de Investigación Científica y Técnica y de Innovación 2013-2016 (Ministerio de Economía y Competitividad). Investigadora principal: Lucía Casado. Aquesta sol·licitud no ha esta atorgada.

2.2. Participació en Jornades i Congressos

Durant l'any 2016, els membres del CEDAT van participar en les següents Jornades i Congressos:

- BASILIO SAO MATEUS, J., “Mapping the International Legal Framework of the Sacred Natural Sites”, *1st Tarragona International Environmental Law Colloquium, Rethinking Sustainable Development in Terms of Justice*, Universitat Rovira i Virgili – CEDAT, Tarragona (5-6 May 2016).
- BASILIO SAO MATEUS, J., “Sitios naturales sagrados en el Derecho internacional: estado de la cuestión”, *XXI Seminário Acadêmico Internacional da APEC - Associação de Pesquisadores e Estudantes brasileiros na Catalunha*, 16 i 17 de juny de 2016, Barcelona.
- BORRÀS PENTINAT, S., FELIPE PÉREZ, B., “Environmental Degradation and Human Displacement”, *IV International Seminar on Human Mobility and Human Rights*, Universidad Rovira i Virgili – Hiroshima University. Tarragona, 16 de març de 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S. “El régimen jurídico del cambio climático: Entre la justicia climática y los derechos humanos”, *Seminari d'investigació “Los límites del concepto de desarrollo sostenible”*, 8 d'abril de 2016, CEDAT-URV, Tarragona.
- BORRÀS PENTINAT, S., 2016. “Urban Realities and Urban Sustainable Development Goals in the 21st Century: Transforming our cities for (all) people and the Planet?”, in the *Third Contemporary Challenges of International Environmental Law Conference*, University of Ljubljana, Slovenia, 9-10 de juny.
- BORRÀS PENTINAT, S., Chair del Panel “The Courts Role in Sustainable Development”, *The Environment in Court – Environment protection in national and international courts, tribunals, and compliance mechanisms*, *14th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium*, University of Oslo, Oslo, Norway, 20 - 24 de juny de 2016.

- BORRÀS PENTINAT, S., "Seeking justice in times of climate change crisis? Civil Society at the crossroads", *The Environment in Court – Environment protection in national and international courts, tribunals, and compliance mechanisms*, 14th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium, University of Oslo, Oslo, Norway, 20 - 24 de juny de 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S., 2016. "Migración ambiental: entre el expolio, el despojo y el abandono", *XXXV Edición de los Cursos de Verano de la Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU)*.
- BORRÀS PENTINAT, S., "The seeds of transition: cultivating social and environmental values at university", *5th Degrowth Conference*, Budapest, Hungría, 30 agosto- 3 septiembre 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S., "La atmósfera como bien común de la humanidad", *Coloquio Internacional: ¿Es el aire limpio un derecho humano?*, Colombia, viernes 16 de setembre de 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S., "La COP 21 – Mudanças Climáticas", *IV Congresso Internacional de Direito Ambiental*, Escola Superior Dom Helder Câmara, Belo Horizonte, Brasil, 22 de setembre de 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S.; Membre de la Comissió Organitzadora del Seminario internacional, *IX – Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional: La Justicia Social y Ambiental en un contexto de crisis global*, Instituto Luso-Brasileiro de Direito Público/Instituto de Ciências Jurídico-Políticas Universidade de Lisboa / CEDAT-Universitat Rovira I Virgili, Tarragona, 26-27 setembre 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S., "El principio pro natura para la transformación del derecho ambiental", Seminario internacional, *IX – Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional: La Justicia Social y Ambiental en un contexto de crisis global*, Instituto Luso-Brasileiro de Direito Público/Instituto de Ciências Jurídico-Políticas Universidade de Lisboa / CEDAT-Universitat Rovira I Virgili, Tarragona, 26-27 setembre 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S., Moderadora del segundo Panel, 27 de septiembre 2016, Seminario internacional, *IX – Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional: La Justicia Social y Ambiental en un contexto de crisis global*, Instituto Luso-Brasileiro de Direito Público/Instituto de Ciências Jurídico-Políticas Universidade de Lisboa / CEDAT-Universitat Rovira I Virgili, Tarragona, 26-27 septiembre 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S., "El principio pro natura para la transformación del derecho ambiental", *IX Seminario Internacional Diálogo Ambiental, Constitucional y Ambiental*, Faculdade de Direito da Universidade de Lisboa-Portugal, 3 y 4 de octubre de 2016.
- BORRÀS PENTINAT, S., participació en el comitè científic del "Simposio Migraciones Climáticas", organitzat per ECODES y SdeO, en el marco de la Campaña "El cambio climático nos hace pobres", Universidad Carlos III, Madrid, 22 de noviembre de 2016.
- CAMPINS ERITJA, M., "UNFCCC negotiations on adaptation and its impact on the Arctic regime", SCELG/Law School Seminar, Law School, Strathclyde University. Glasgow (Regne Unit), 20/01/2016.
- CAMPINS ERITJA, M., "Global warming and the EU Arctic policy", SCELG/Law School Seminar, Law School, Strathclyde University. Glasgow (Regne Unit), 20/01/2016.
- CARDESA-SALZMANN, A., "Limitaciones del paradigma del desarrollo sostenible en la protección internacional de la biodiversidad", Seminari d'investigació Los límites del concepto de desarrollo sostenible, 8 d'abril de 2016, CEDAT-URV, Tarragona.

- CARDESA-SALZMANN, A., COCCIOLO, E., JARIA i MANZANO, J., “¿Hacia el desarrollo sostenible? La contribución del sistema económico global al mantenimiento del intercambio ecológico desigual”, Seminari d'investigació *El papel del sistema económico internacional en el mantenimiento de las relaciones de intercambio ecológicamente desigual*, 4 de maig de 2016, CEDAT-URV, Tarragona.
- CARDESA-SALZMANN, A., “Rethinking Sustainable Development in Terms of Justice: Concluding Remarks”, *1st Tarragona International Environmental Law Colloquium, Rethinking Sustainable Development in Terms of Justice*, Universitat Rovira i Virgili – CEDAT, Tarragona (5-6 de maig de 2016) (amb Beatriz Felipe Gómez).
- CARDESA-SALZMANN, A., “Transnational Environmental Crime and the Resilience of International Law: Shaping Illegality in Multilateral Environmental Agreements”, *Joint Seminar of the Department of Politics and the School of Law*, University of Sheffield, 1 de juny de 2016.
- CARDESA-SALZMANN, A., 7 September 2016: ‘Transnational environmental crime and the resilience of international law: Shaping illegality in multilateral environmental agreements’, *The Resilience of Law. Joint International Environmental Law – International Legal Theory Interest Group Workshop*, European Society of International Law, Riga (Letònia).
- CARDESA-SALZMANN, A., “Global constitutionalism, post-colonialism, or pluralism? Exploring interdisciplinary approaches to global environmental law and governance”, Seminari d'investigació *Nuevas tendencias en la construcción jurídica de la gobernanza: la idea de constitucionalismo global*, 25 de novembre de 2016, CEDAT-URV, Tarragona.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., direcció i organització de la *Jornada “Movilidad inteligente, sostenible y electrica”* coorganitzada per la Càtedra TSMC de la URV, Bioeconomics i el CEDAT, 6 de maig de 2016.
- COCCIOLO, E., “The Developing of Legal Framework for Foreign Investment in Iran’s Petroleum Sector: Towards Internationalization”, *2016 Energy Transitions Conference*, University of Eastern Finland, March 3 - 4, 2016.
- COCCIOLO, E., “Shale Gas and Sustainability. Lessons from the European Union and why its approach will fail without a paradigm shift”, *XXI Congresso Brasileiro de Direito Ambiental* (Sao Paulo, SP), 4-8 June 2016.
- COCCIOLO, E., “Climate Change and Energy Transition Before the Courts: Challenging Legal Categories”, *The Environment in Court – Environment protection in national and international courts, tribunals, and compliance mechanisms*, *14th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium*, University of Oslo, Oslo, Norway, 20 - 24 June 2016.
- COCCIOLO, E., “Crisis sistémicas y ordenamientos normativos: ¿Qué rol para el Derecho público global?”, Seminario internacional, IX – Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional: La Justicia Social y Ambiental en un contexto de crisis global, Instituto LusoBrasileiro de Direito Público/Instituto de Ciências Jurídico-Políticas Universidade de Lisboa / CEDAT-Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, 26-27 septiembre 2016.
- DE LA VARGA PASTOR, A., “The management of food waste from a human right perspective”, *Seminari Internacional “Human Mobility and Human Rights”*, organitzat pel Departament de Dret Públic de la URV, en col·laboració amb la Universidad de Hiroshima, Tarragona, 16 de març de 2016.
- DE LA VARGA PASTOR, A., Panel sobre “¿Quién debe responder? La problemática jurídica de la reparación de la contaminación histórica del suelo”, *IV Congreso Internacional de Bioderecho*, Centro de Estudios y Bioderecho, Ética y Salud (CEBES) Facultad de Derecho, Universidad de Murcia. 15 d'abril de 2016.
- DE LA VARGA PASTOR, A., participació al Seminari “*Els impactes ambientals causats per l'Electroquímica de Flix. Reptes de futur i responsabilitats*”, organitzat

pel Cedat i celebrat a la URV, el 28 d'abril de 2016.

- DE LA VARGA PASTOR, A., PONS SOLÉ, J., “La custòdia del territori com a eina fonamental per a la preservació dels serveis ecosistèmics”, *Jornada Anual de la Xarxa de Custòdia del Territori*, Can Coll (Cerdanyola del Vallès), 17 de novembre de 2016.
- DE LA VARGA PASTOR, A., RODRÍGUEZ BEAS, M., Presentació del póster “The mitigation of climate change in the Catalan legislation”, *1st Tarragona International Environmental Law Colloquium (TIEC)*, Tarragona, 5-6 de maig de 2016.
- FELIPE PÉREZ, B., “The Urgent Recognition and Legal Protection of Climate Change Migrants: the Case of Kuna-Yala and Ngöbe-Buglé People”, *International Association for the Study of Forced Migration. Rethinking Forced Migration and Displacement: Theory, Policy and Praxis*. Poznan, Polònia, 12 – 15 Julio, 2016.
- FELIPE PÉREZ, B., “Climate change induced migration and (un)sustainable development: seeking justice for SIDS”. [POSTER]. *1st Tarragona International Environmental Law Colloquium (TIEC)*, Tarragona, 5-6 de mayo de 2016.
- FERNÁNDEZ PONS, X., "Inuit, focas y la disputa de Canadá y Noruega contra la UE en la OMC". *Visiones sobre el futuro del Ártico*, Club de Roma - Capítulo español. Madrid, 24/11/2016.
- GALIANA SAURA, A., organització del Seminari d'investigació “*Nuevas tendencias teóricas relativas al concepto de justicia global: reformulando la justicia ambiental*”, realitzat en el marc del Projecte DER2013-44009-P “Del desarrollo sostenible a la justicia ambiental: Hacia una matriz conceptual para la gobernanza global”, Tarragona, 14 de desembre de 2016.
- HAVA GARCÍA, E., “La protección del futuro: Medio ambiente y Patrimonio cultural”. *Gira de Consulta Ampliada sobre el Proyecto de nuevo Código Penal*, Congreso Nacional de la República de Honduras. San Pedro Sula, Honduras, 08/03/2016.
- HAVA GARCÍA, E., “La protección del futuro: Medio ambiente y Patrimonio cultural”. *Gira de Consulta Ampliada sobre el Proyecto de nuevo Código Penal*, Congreso Nacional de la República de Honduras. San Pedro Sula, Honduras, 08/03/2016.
- IGLESIAS MÁRQUEZ, D.; FONT MAS, M., Access to Judicial Remedies as a Tool for Achieving Sustainable Development: Outlining Environmental Litigation against Corporations in the European Union [Poster]. *1st Tarragona International Environmental Law Colloquium (TIEC)*, 5-6 de mayo de 2016, Tarragona (España)
- IGLESIAS MÁRQUEZ, D, ANTONI PIGRAU, A., “Measuring the feasibility of civil litigation and criminal prosecution against EU-based multinational corporations for environmental damage abroad”, *The Environment in Court – Environment protection in national and international courts, tribunals, and compliance mechanisms*, 14th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium, University of Oslo, Oslo, Norway, 20 - 24 June 2016.
- IGLESIAS MÁRQUEZ, D., “La regla de ubicuidad en el litigio transnacional por daños ambientales causados por empresas”, *Seminario Internacional de Investigación Empresas y Derechos humanos*, 23-24 de maig de 2016, Castelló (Espanya).
- JARIA I MANZANO, J., “El constitucionalismo de la escasez: hacia una alternativa ante la crisis de sostenibilidad de la economía-mundo capitalista”; *XIX Cátedra Europa*, Universidad del Norte (Barranquilla, Colombia), 14 de març de 2016.
- JARIA I MANZANO, J., “Power, Citizenship and Territory”, *Seminari Internacional “Human Mobility and Human Rights”*, organitzat pel Departament de Dret Públic de la URV, en col·laboració amb la Universidad de Hiroshima, Tarragona, 17 de març de 2016.
- JARIA i MANZANO, J., “La externalización de costes ambientales en el acceso a los recursos naturales: Marco institucional y distribución inequitativa”, *Seminari*

d'investigació “Los límites del concepto de desarrollo sostenible”, 8 d'abril de 2016, CEDAT-URV, Tarragona.

- JARIA I MANZANO, J., ‘Constitutionalism of Scarcity: A New Framework for Sustainable Governance’, *1st. IUCN World Environmental Law Congress*, Rio de Janeiro (Brasil), 27-29 d'abril de 2016.
- JARIA I MANZANO, J., Moderador del panel “Recent Developments in Environmental Litigation”, *The Environment in Court – Environment protection in national and international courts, tribunals, and compliance mechanisms, 14th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium*, University of Oslo, Oslo, Norway, 20 - 24 de juny de 2016.
- JARIA I MANZANO, J., “Plural constitutionalism and environmental justice — the role of the courts”, *The Environment in Court – Environment protection in national and international courts, tribunals, and compliance mechanisms, 14th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium*, University of Oslo, Oslo, Norway, 20-24 de juny de 2016.
- JARIA I MANZANO, J., “Derecho internacional de los derechos humanos, Constitución y medio ambiente”, *Seminario “Medio ambiente, Constitución y Derechos humanos”*, organitzat pel Centro de Derechos Humanos i el Departamento de Derecho Público de la Universidad de Chile, Universidad de Chile, Santiago de Chile, 28 de juliol de 2016.
- JARIA I MANZANO, J., “Constitucionalismo y cambio climático”, *Ciclo de debates “Reforma constitucional y protección del medio ambiente: un debate pendiente”*, sessió segona, “La protección ambiental en la era del cambio climático”, organitzat per la Facultat de Dret de la Universidad de Chile, Santiago de Chile, 29 de juliol de 2016.
- JARIA I MANZANO, J., “Constitucionalismo de la escasez: Una matriz conceptual alternativa ante la crisis ambiental”, *Seminario internacional, IX – Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional: La Justicia Social y Ambiental en un contexto de crisis global*, Instituto Luso-Brasileiro de Direito Público/Instituto de Ciências Jurídico-Políticas Universidade de Lisboa / CEDAT-Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, 26-27 de setembre de 2016.
- JARIA I MANZANO, J., “Democracia, equidad y sostenibilidad en las grandes ciudades”, *VI Coloquio LADU “Direito à cidade em movimento: vulnerabilidades nas metrópolis”*, organitzat pel Laboratório de Direito e Urbanismo, el Laboratório de Projetos Urbanos y el Núcleo de Pesquisas em Paisagismo (UFRJ), i el Departamento de Direito i el Departamento de Arquitetura e Urbanismo (PUCRio), Río de Janeiro, 1 i 2 de desembre de 2016.
- MARQUÈS BANQUÉ, M., organització del *5th. Pre-Colloquium Teaching Workshop at the IUCN Academy of Environmental Law 14th Annual Colloquium*, University of Oslo, Norway, 20-24 de juny de 2016.
- MARQUÈS BANQUÉ, M.; PIGRAU, A.; “Bringing transnational environmental crimes to Court in Spain”, *The Environment in Court – Environment protection in national and international courts, tribunals, and compliance mechanisms, 14th IUCN Academy of Environmental Law Colloquium*, University of Oslo, Oslo, Norway, 20 - 24 June 2016.
- MERINO SANCHO, V., GALIANA SAURA, A., RUIZ SANZ, M., “Nuevas tendencias teóricas relativas al concepto de justicia global: reformulando la justicia ambiental. La teoría de la justicia de J. Rawls, M. Nussbaum y A. Sen”, *Seminari d'investigació Nuevas tendencias teóricas relativas al concepto de justicia global: reformulando la justicia ambiental*, 14 de desembre de 2016, CEDAT-URV, Tarragona.
- PIGRAU SOLÉ, A., organització del Seminari *Los límites del concepto de desarrollo sostenible*, realitzat en el marc del Projecte DER2013-44009-P “Del desarrollo sostenible a la justicia ambiental: Hacia una matriz conceptual para la gobernanza global”, Tarragona, 8 d'abril de 2016.

- PIGRAU SOLÉ, A., “Régimen alimentario global y derecho a la alimentación”, *Seminari d' investigació “Los límites del concepto de desarrollo sostenible”*, 8 d'abril de 2016, CEDAT-URV, Tarragona.
- PIGRAU SOLÉ, A., organització del Seminari *El papel del sistema económico internacional en el mantenimiento de las relaciones de intercambio ecológicamente desigual*, realitzat en el marc del Projecte DER2013-44009-P “Del desarrollo sostenible a la justicia ambiental: Hacia una matriz conceptual para la gobernanza global”, Tarragona, 4 de maig de 2016.
- PIGRAU SOLÉ, A., “El caso Chevron-Texaco en Ecuador: derecho y justicia en la era de la globalización” a *Human Rights in Business, Seminari Internacional d'Investigació* - 23-24 de maig de 2016, Castelló, Espanya. Universitat Jaume I / Universitat Rovira i Virgili.
- PIGRAU SOLÉ, A., “Derechos de los pueblos y medio ambiente”, *Globalization and fundamental rights, 40 years after the Universal Declaration of Peoples Rights*, Fondazione Lelio and Lisli Basso - Issoco; Chamber of Deputies, Roma, Italy, 4-5 de juliol de 2016.
- PIGRAU SOLÉ, A., Moderador del primer Panel, 27 de septiembre 2016, *Seminario internacional, IX – Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional: La Justicia Social y Ambiental en un contexto de crisis global*, Instituto Luso-Brasileiro de Direito Público/Instituto de Ciências Jurídico-Políticas Universidade de Lisboa / CEDATUniversitat Rovira i Virgili, Tarragona, 26-27 de setembre de 2016.
- PIGRAU SOLÉ, A., organització del Seminari *Nuevas tendencias en la construcción jurídica de la gobernanza: la idea de constitucionalismo global*, realitzat en el marc del Projecte DER2013-44009-P “Del desarrollo sostenible a la justicia ambiental: Hacia una matriz conceptual para la gobernanza global”, Tarragona, 25 de novembre de 2016.
- RICARTE, T., “Energy as an Ethical concern: Reflecting on Energy Poverty as a Matrix to overcome Willful Blindness”, *International Seminar on Human Mobility and Human Rights*, Departament de Dret Públic de la Universitat Rovira i Virgili - Universidad de Hiroshima, Tarragona, 15 de març de 2016.
- RICARTE, T., Presentación de Poster, “(Re)thinking the Principle of Freedom from the Ecofeminism Perspective: Sketching an Alternative Sustainable Society”, *1st Tarragona International Environmental Law Colloquium (TIEC)*, Tarragona, 5-6 de mayo de 2016.
- RICARTE, T., “Ecofeminism meets Environmental Justice: Towards a Sustainable and Equitable Society”, en el Panel “The relevance of critical approaches for environmental law” de la *Conferencia Internacional Down to Earth: Critical Legal Approaches and the Environment*, Université de Sherbrooke, Quebec, Canada, 13-14 de juny de 2016.
- RICARTE, T., “El ecofeminismo y la justicia ambiental: Hacia una sociedad sostenible y equitativa”, *Seminario internacional, IX – Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional: La Justicia Social y Ambiental en un contexto de crisis global*, Instituto Luso-Brasileiro de Direito Público/Instituto de Ciências Jurídico-Políticas Universidade de Lisboa / CEDAT-Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, 26-27 de setembre de 2016.
- RUIZ SANZ, M., “Derechos humanos, género y cambio climático”, *Cambio climático: visiones interdisciplinarias tras a COP21*, Universidade de Vigo i grupo de medios La Voz de Galicia, Ourense, 23 de març de 2016.

2.3. Seminaris de recerca

Durant l'any 2016, s'han organitzat els següents seminaris de recerca:

- El dia 8 d'abril de 2016, el CEDAT va organitzar un Seminari d'Investigació titulat: "Los límites del concepto de desarrollo sostenible". Organitzat en el marc del Projecte DER2013-44009-P i del Grup de recerca "Territori, ciutadania i sostenibilitat", reconegut i finançat per la Generalitat de Catalunya (període 2014-2016. Ref. SGR 294). Va tenir lloc a la Sala de Vistes del Campus Catalunya.
- El dia 28 d'abril, el CEDAT va organitzar el Seminari titulat: "Els impactes ambientals causats per l'Electroquímica de Flix: Reptes de futur i responsabilitats". Amb la participació de la Sra. Marta Pujades, Dra. En Ciència i Tecnologies Ambientals-ICTA-UAB, la Dra. Núria Ruiz Morillas, professora de Química de la URV, El Dr. Agustí Nieto-Galan, Director del Centre d'Història de la Ciència (CEHIC), UAB i la Dra. Aitana de la Varga, professora de Dret Administratiu de la URV i, membre del CEDAT. L'acte es va dur a terme a la Sala de Juntes del Campus Catalunya.
- Els dies 26 i 27 de setembre de 2016, amb col.laboració amb el CEDAT es va organitzar el "Seminario internacional IX Diálogo ambiental, constitucional e internacional: La justicia social y ambiental en un contexto de crisis global". Amb la participació de la Dra. Susana Borràs- URV, membre del CEDAT i que també ha format part del Comité organitzador, la Sra. Bleine Quiroz Cáula -UNIFOR, la Sra. Thays Ricarte- URV, El Dr. Jordi Jaria- URV i membre del CEDAT, la Sra. Angela Issa Haonat- UFT, el Sr. Marco Villas-Tribunal de Justiça do Tocantins, la Sra. Júlia Maia de Meneses-UNIFOR, la Sra. Carolina Soares Hissa-ESUP, el Dr. Endrius Cociolo- URV i membre del CEDAT, El Sr. Cesar Barros Leal-UPF, el Sr. Valter Moura do Carmo-UNIMAR. L'acte es va dur a terme a la Sala de Juntes del Campus Catalunya
- El dia 11 d'octubre de 2016, el CEDAT va organitzar el Seminari titulat: "Constitucionalismo y justicia ambiental". Amb la participació del Dr. Gregorio Mesa Cuadros, Profesor Asociado del Departamento de Derecho de la Universidad Nacional de Colombia i el Dr. Jordi Jaria, Professor Agregat Serra Hunter del Departament de Dret Públic de la URV. L'acte es va dur a terme al Seminari 1, del Campus Catalunya.
- El dia 25 de novembre de 2016, el CEDAT va organitzar el Seminari titulat: "Nuevas tendencias en la construcción jurídica de la gobernanza: la idea del constitucionalismo global". Organitzat en el marc del projecte DER2013-44009-P i del Grup de recerca "Territori, ciutadania i sostenibilitat, reconegut i finançat per la Generalitat de Catalunya (període 2014-2016. Ref. SGR 294). Amb la participació del Dr. Antonio Cardesa-Salzmann (University of Strathclyde) i el Dr. Ángel Rodrigo Hernández (Universitat Pompeu Fabra). L'acte va tenir lloc a la Sala de Vistes del Campus Catalunya
- El dia 14 de desembre de 2016, el CEDAT va organitzar el Seminari titulat: "Nuevas tendencias teóricas relativas al concepto de justicia global: reformulando la justicia ambiental". Organitzat en el marc del projecte DER2013-44009-P i del Grup de recerca "Territori, ciutadania i sostenibilitat, reconegut i finançat per la Generalitat de Catalunya (període 2014-2016. Ref. SGR 294). Amb la participació del Dr. Víctor Merino Sancho, Dra. Ángeles Galiana Saura i Dr. Mario Ruiz Sanz (Universitat Rovira i Virgili), la Dra. María Eugenia Rodríguez Palop (Universidad Carlos III de Madrid) i el Dr. Vicente Bellver Capella (Universitat de València). L'acte es va dur a terme a la Sala de Graus del Campus Catalunya.

2.4. Publicacions de recerca

Es detallen a continuació les publicacions de recerca relatives al Dret ambiental o connectades directament amb el Dret ambiental:

2.4.1. Llibres dirigits, coordinats o editats

- GIFREU FONT, J., BASSOLS COMA, M., MENÉNDEZ REXACH, Á., (dirs.), *El derecho de la ciudad y el territorio. Estudios en Homenaje a Manuel Ballbé Prunés*, Instituto Nacional de Administración Pública, Madrid, 2016, pp. 425-450. ISBN: 978-84-7351-550-4 (format paper)/ 978-84-7351-551-1 (format electrònic). Dipòsit Legal: M-33289-2016.
- PIGRAU, A. et al., *Derechos humanos y empresas europeas. Un manual práctico para las organizaciones de la sociedad civil y los defensores de los derechos humanos*, Septiembre 2016. CEDAT. Project "Business & Human Rights challenges for cross border litigation in the European Union" (JUST/2013/JCIV/AG/4661). ISBN: 978-84-617-4544-9. http://www.cedat.cat/publicacions/es_manual-derechos-humanos-y-empresas-europeas/; PIGRAU, A. et al., *Direitos humanos e empresas europeias. Manual práctico para as organizações da sociedade civil e para os defensores dos direitos humanos*, Setembro 2016. CEDAT. Project "Business & Human Rights challenges for cross border litigation in the European Union" (JUST/2013/JCIV/AG/4661). ISBN: 978-84-617-4553-1. http://www.cedat.cat/publicacions/es_manual-derechos-humanos-y-empresas-europeas/; PIGRAU, A. et al., *Droits de l'homme et entreprises européennes. Guide pratique à l'intention des organisations de la société civile et des défenseurs des droits de l'homme*, Septembre 2016. CEDAT. Project "Business & Human Rights challenges for cross border litigation in the European Union" (JUST/2013/JCIV/AG/4661). ISBN: 978-84-617-4552-4. http://www.cedat.cat/publicacions/es_manual-derechos-humanos-y-empresas-europeas/; PIGRAU, A. et al., *Human Rights in European business. A Practical Handbook for Civil Society Organisations and Human Rights Defenders*, September 2016. CEDAT. Project "Business & Human Rights challenges for cross border litigation in the European Union" (JUST/2013/JCIV/AG/4661). ISBN: 978-84-617-4544-9. http://www.cedat.cat/publicacions/es_manual-derechos-humanos-y-empresas-europeas/. La versió anglesa està publicada també en format paper, con el mateix títol; Barcino, Barcelona, 2016. ISBN: 978-84-617-4287-5.
- JARIA i MANZANO, J., CHALIFOUR, N., KOTZÉ, L. J. (eds.), *Energy, Governance and Sustainability*, Edward Elgar, Chentelham-Northampton, 2016.
- SANZ LARRUGA, F. J. (dir.), CASADO CASADO, L., GONZÁLEZ SÁNCHEZ, J., MORA RUIZ, M., NOGUEIRA LÓPEZ, A., PERNAS GARCÍA, J. J., RUIZ DE APODACA, Á., SORO MATEO, B. (coords.), *Derecho ambiental en tiempos de crisis (Comunicaciones presentadas al Congreso de la Red ECOVER (A Coruña, 19 y 20 de noviembre de 2015))*, Tirant lo Blanch, València, 2016. ISBN: 978-84-9119-988-5. Dipòsit Legal: V 3057-2016.

2.4.2. Monografies

- PIGRAU SOLÉ, A., ÁLVAREZ TORNÉ, M., CARDESA-SALZMANN, A., FONT i MAS, M., IGLESIAS MÁRQUEZ, D., JARIA i MANZANO, J., *Human Rights in European Business. A Practical Handbook for Civil Society Organisations and Human Rights Defenders*, Tarragona Centre for Environmental Law Studies, Tarragona, 2016.

2.4.3 Capítols de llibre

- BORRÀS PENTINAT, S., “El deber de cuidado de los estados frente a los desafíos del cambio climático”, *A Diálogo Ambiental, Constitucional e Internacional* / Jorge Miranda, Carla Amado Gomes, Coordinadores; Bleine Queiroz Caúla, [et al.] – 1. ed. – Rio de Janeiro: Lumen Juris, 2016, 2016. ISBN 978-85-8440-545-9, pp. 19-52.
- BORRÀS PENTINAT, S., “Migration with dignity for climate justice: the situation of small island developing states”, Chapter 19, VV. AA., *The Common Good and Ecological Integrity: Human Rights and the Support of Life*, editat per Laura Westra, Janice Gray, Antonio D'Aloia, Routledge (May 26, 2016) ISBN-13: 978-1138668225, ISBN-10: 1138668222, pp. 239-254.
- BORRÀS PENTINAT, S., “Chapter 10: Rights of Nature to Protect Human Rights in Times of Environmental Crisis”, in Christina Akrivopoulou (Ed.), *Defending Human Rights and Democracy in the Era of Globalization*, Hellenic Open University (Greece), ISBN13: 9781522507239; ISBN10: 152250723X; EISBN13: 9781522507246, pp. 225-261.
- BORRÀS PENTINAT, S., VILLAVICENCIO, P., “Chapter 3: Urban Realities and Urban Sustainable Development Goals in the 21st Century: Transforming our cities for (all) people and the Planet?”, in Sancin, V., Kovic, M (Ed.), *International Environmental Law: Greening the Urban Living*, University of Ljubljana, ISBN978-961-6447-61-4, pp. 55-69.
- CAMPINS ERITJA, M., “La gobernanza internacional del Ártico: ¿Una oportunidad de futuro para la Unión Europea”, a Juste Ruiz, J. (Ed.), *Los objetivos del desarrollo sostenible tras la Conferencia Rio+20: aspectos internacionales y europeos*, Publicacions de la Universitat de València (en premsa).
- CASADO CASADO, L., “El informe urbanístico como instrumento de articulación de las competencias urbanísticas municipales con la autorización ambiental integrada”, a GIFREU FONT, J., BASSOLS COMA, M., MENÉNDEZ REXACH, Á., (dirs.), *El derecho de la ciudad y el territorio. Estudios en Homenaje a Manuel Ballbé Prunés*, Instituto Nacional de Administración Pública, Madrid, 2016, pp. 425-450. ISBN: 978-84-7351-550-4 (format paper)/ 978-84-7351-551-1 (format electrònic). Dipòsit Legal: M-33289-2016.
- CASADO CASADO, L.; FUENTES GASÓ, J. R.; Capítulo XXIX “Administración local: competencias sobre ecoeficiencia energética”, a LÓPEZ RAMÓN, F. (coord.), *Observatorio de Políticas Ambientales 2016*, CIEMAT, Madrid, 2016, pp. 829-873. NIPO: 721-16-091-5. ISBN: 978-84-7834-764-3. Dipòsit Legal: M-36962-2016.

- CASADO CASADO, L.; PERNAS GARCÍA, J. J.; DE LA VARGA PASTOR, A.; SÁNCHEZ, J.; “La ordenación económica de los proyectos con repercusión ambiental en el contexto de la crisis económica: autorización ambiental integrada, evaluación de impacto ambiental de proyectos y licencia o supervisión de actividades con menor incidencia ambiental”, capítulo 2, a SANZ LARRUGA, F. J., PERNAS GARCÍA, J. J. (dirs.), *Derecho ambiental para una economía verde. Informe Red Ecover*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. 49-116. ISBN: 978-84-9098-904-3. Dipòsit Legal: NA 1677-2016.
- CASADO CASADO, L.; DE LA VARGA PASTOR, A.; FUENTES I GASÓ, J. R.; RODRÍGUEZ BEAS, M.; “La inspección ambiental en el actual contexto de liberalización de servicios y actividades económicas”, capítulo 3, a SANZ LARRUGA, F. J., PERNAS GARCÍA, J. J. (dirs.), *Derecho ambiental para una economía verde. Informe Red Ecover*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. 117-201. ISBN: 978-84-9098-904-3. Dipòsit Legal: NA 1677-2016.
- CARDESA-SALZMANN, A., “Multilateral Environmental Agreements and Illegality”, in Elliott, L. and Schaedla, W.h. (eds.), *Handbook on Transnational Environmental Crime*, Edward Elgar, Chentelham-Northampton, 2016), PP. 299-321. ISBN: 9781783476220A.
- CARDESA-SALZMANN, A., “Monitoring and Compliance Mechanisms” in Razzaque, J. and Morgera, E. (eds.), *Biodiversity and Nature Protection Law*, Elgar Encyclopedia of Environmental Law Series (forthcoming in Edward Elgar, Chentelham-Northampton, 2016).
- COCCILOLO, E., “Shale Gas and Sustainability. Lessons from the European Union and why its approach will fail without a paradigm shift”, a HERNAN BENJAMIN, A., MORATO LEITE, J. R., *Jurisprudencia, Ética e Justiça Ambiental no Século XXI*, Vol. 1, XXI Congresso Brasileiro de Direito Ambiental, Sao Paulo, 2016. ISBN: 978-85-63522-36-8, pp. 517-532.
- COCCILOLO, E.; RICARTE, T., “The Reluctant Fracker. Shale gas and the European Approach to Sustainable Development”, en K. Talus, *Energy Transitions*, Intersentia, ISBN 1780684045, EAN 9781780684048, 2016.
- COCCILOLO, E., “Cambio climático y Mercado de derechos de emisión”, a SANZ LARRUGA, F. J., PERNAS GARCÍA, J. J. (dirs.), *Derecho ambiental para una economía verde. Informe Red Ecover*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. 259-271. ISBN: 978-84-9098-904-3. Dipòsit Legal: NA 1677-2016.
- DE LA VARGA PASTOR, Aitana, “Fortalezas, debilidades y retos de la legislación autonómica en materia de evaluación de impacto ambiental de proyectos a la luz de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental”, SANZ LARRUGA, F. J. (dir.), CASADO CASADO, L., GONZÁLEZ SÁNCHEZ, J., MORA RUIZ, M., NOGUEIRA LÓPEZ, A., PERNAS GARCÍA, J. J., RUIZ DE APODACA, Á., SORO MATEO, B. (coords.), *Derecho ambiental en tiempos de crisis (Comunicaciones presentadas al Congreso de la Red ECOVER (A Coruña, 19 y 20 de noviembre de 2015))*, Tirant lo Blanch, València, 2016, pp. 51-64. ISBN: 978-84-9119-988-5. Dipòsit Legal: V 3057-2016.
- FUENTES GASÓ, J. R., “La gestión integral del agua en el Estado español: organización administrativa, competencias y servicios de las entidades locales de Cataluña”, a ARDILA, S. L., *Lecturas sobre el derecho del medio ambiente* (Tomo XVI), Universidad Externado de Colombia, Bogotá, 2016, pp. 355-397. ISBN: 9789587725568.
- JARIA i MANZANO, J., CHALIFOUR, N., KOTZÉ, L. J., “Energy governance: a key challenge in the era of globalization”, a JARIA i MANZANO, J., CHALIFOUR, N., KOTZÉ, L. J. (eds.), *Energy, Governance and Sustainability*, Edward Elgar, Chentelham-Northampton, 2016, pp. 1-7.
- MARQUÈS I BANQUÉ, M., “Comentario a los arts. 325 a 331 del Código Penal (delitos contra los recursos naturales y el medio ambiente)”, a QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios al Código Penal Español*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016. ISBN: 978-84-9099-693-5.

- MARQUÈS I BANQUÉ, M., "Comentario a los arts. 337 y 337 bis del Código Penal (delitos relativos a animales domésticos)", a QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios al Código Penal Español*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016. ISBN: 978-84-9099-693-5.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., "La participación en la evaluación de impacto ambiental. Dogma y realidad", en GARCIA URETA (coord.), *La Directiva de la Unión Europea de evaluación de impacto ambiental de proyectos: balance de treinta años*, Marcial Pons, 2016, ISBN 978-84-9123-071-7, pp.117-156.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A.; BORRÀS PENTINANT, S.; GILES CARNERO, R.; JARIA i MANZANO, J., "Marco general. El medio ambiente en los tiempos de la globalización neoliberal", a *Derecho ambiental para una economía verde. Informe Red Ecover*, Aranzadi, 2016, ISBN 978-84-9098-904-3, pp.23-50.
- PALLARÈS SERRANO, A., "Estudio sobre la prevalencia de los valores ambientales en la interrelación entre los planes hidrológicos de cuenca y los instrumentos de protección de los espacios naturales", a Teresa Navarro Caballero (dir.), *Desafíos del Derecho de Aguas. Variables jurídicas, ambientales y de derecho comparado*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016. ISBN: 978-84-9135-339-3. Depósito Legal: NA 1656-2016.
- PRADES, J., DE LA VARGA PASTOR, A., "Framing new environmental cultures for sustainability. Communication and sensemaking in three intractable multiparty conflicts in the EbreBiosfera, Spain", a MAUERHOFER, VOLKER (ed.), *Legal Aspects of Sustainable Development. Horizontal and Sectorial Policy Issues*, Springer International Publishing, 2016. ISBN: 978-3-319-26019-8 (paper)/ 978-3-319-26021-1 (e-Book).
- RODRÍGUEZ BEAS, M., "Créditos de conservación de la naturaleza: ¿mecanismos de mercado para especular o preservar la naturaleza?", a SANZ LARRUGA, F. J. (dir.), CASADO CASADO, L., GONZÁLEZ SÁNCHEZ, J., MORA RUIZ, M., NOGUEIRA LÓPEZ, A., PERNAS GARCÍA, J. J., RUIZ DE APODACA, Á., SORO MATEO, B. (coords.), *Derecho ambiental en tiempos de crisis (Comunicaciones presentadas al Congreso de la Red ECOVER (A Coruña, 19 y 20 de noviembre de 2015))*, Tirant lo Blanch, València, 2016, pp. 159-170. ISBN: 978-84-9119-988-5. Dipòsit Legal: V 3057-2016.
- RUIZ DE APODACA ESPINOSA, A., SORO MATEO, B., ÁLVAREZ CARREÑO, S. M., PÉREZ DE LOS COBOS HERNÁNDEZ, E., PALLARÈS SERRANO, A., "Evaluación estratégica y planificación Ambiental", a SANZ LARRUGA, F. J., PERNAS GARCÍA, J. J. (dirs.), *Derecho ambiental para una economía verde. Informe Red Ecover*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. . ISBN: 978-84-9098-904-3. Dipòsit Legal: NA 1677-2016.
- SORO MATEO, B.; ÁLVAREZ CARREÑO, S. M.; CASADO CASADO, L.; PÉREZ DE LOS COBOS HERNÁNDEZ, E.; JAVIER DURÁ, C.; SALCEDO HERNÁNDEZ, J. R.; SALAZAR ORTUÑO, E.; SCOPELLITI, M.; "Custodia del territorio y bancos de conservación", capítol 6, a SANZ LARRUGA, F. J., PERNAS GARCÍA, J. J. (dirs.), *Derecho ambiental para una economía verde. Informe Red Ecover*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. 311-382. ISBN: 978-84-9098-904-3. Dipòsit Legal: NA 1677-2016.

2.4.4 Artículos en revistas científicas indexadas

- BORRÀS PENTINAT, S., "La migración ambiental: entre el abandono, el refugio y la protección internacional", *Revista Papeles de relaciones ecosociales y cambio global*, núm. 132, 2016. ISSN: 1888-0576.
- BORRÀS PENTINAT, S., "Perspectiva del Derecho internacional del medio ambiente", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, 2016, vol. 7, núm. 1. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).

- BORRÀS PENTINAT, S., "Perspectiva del Derecho internacional del medio ambiente", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, 2016, vol. 7, núm. 2. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- CARDESA SALZMANN, A., "Jurisprudencia ambiental de la Unión Europea", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, 2016, vol. 7, núm. 1. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- CASADO CASADO, L., "La reclamación ante el Consejo de Transparencia y Buen Gobierno: ¿una vía de impugnación aplicable al acceso a la información ambiental?", *Revista Catalana de Dret Públic*, núm. 52, 2016, pp. 22-42. DOI: 10.2436/20.8030.01.64. ISSN: 1885-8252 (versió electrònica)/ 1885-5709 (versió impresa).
- CASADO CASADO, L., "El informe urbanístico en el procedimiento de autorización ambiental integrada: alcance, naturaleza y efectos", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 2, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- CASADO CASADO, L., "El Dret ambiental a Catalunya (segundo semestre 2016)", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 2, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- DE LA VARGA PASTOR, A., "La protección del suelo: un reto para las Administraciones públicas", *Revista de Direito Administrativo & Constitucional*, núm. 64, 2016. ISSN 1516-3210.
- DE LA VARGA PASTOR, A., "Jurisprudencia general: Derecho administrativo", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 1, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- DE LA VARGA PASTOR, A., "Jurisprudencia general: Derecho administrativo", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 2, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- FUENTES i GASÓ, J. R., "El ámbito competencial de la administración local en materia de aguas en Cataluña", *A&C Revista de derecho administrativo & constitucional*, núm. 65, 2016, pp. 53-87. DOI: 10.21056. ISSN: 1516-3210.
- GÓRRIZ ROYO, E., MARQUÈS I BANQUÉ, M., TORRES ROSELL, N., "Crónica jurisprudencial penal", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 1, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- GÓRRIZ ROYO, E., MARQUÈS I BANQUÉ, M., TORRES ROSELL, N., "Crónica jurisprudencial penal", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 2, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- JARIA I MANZANO, J.; CARDESA-SALZMANN, A.; PIGRAU, A.; BORRÀS, S., "Measuring Environmental Injustice: How Ecological Debt Defines a Radical Change in the International Legal System", *Journal of Political Ecology*, Volume 23 (2016), pp. 381-393. ISSN: 1073-0451.
- JARIA I MANZANO, J., "Jurisprudencia constitucional en materia de protección del medio ambiente (primer semestre 2016)", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 1, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- JARIA I MANZANO, J., "Jurisprudencia constitucional en materia de protección del medio ambiente (segundo semestre 2016)", *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 2, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- MASOLIVER JORDANA, D. i CASADO CASADO, L., "Las entidades colaboradoras de medio ambiente en Cataluña: las garantías de un modelo de

externalización”, *Revista Aranzadi de Derecho Ambiental*, núm. 34, 2016, pp. 19-100.

- NOGUEIRA LÓPEZ, A., “Galicia: relajación de la protección en materia urbanística”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 1, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/)
- PALLARÈS SERRANO, A., “Jurisprudencia ambiental en Cataluña”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 1, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- PALLARÈS SERRANO, A., “Jurisprudencia ambiental en Cataluña”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol.7, núm. 2, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- PIGRAU SOLÉ, A., “El caso de la isla de Diego García: Territorio sin derecho internacional, personas sin derechos”, *Revista Electrónica de Estudios Internacionales*, 2016, nº31, pp. 1-36. DOI: 10.17103/reei.31.01. ISSN 1697-5197.
- RODRÍGUEZ BEAS, M., “El régimen jurídico de las costas. Especial referencia a la reforma de la Ley de Costas la luz de la jurisprudencia del Tribunal Constitucional más reciente”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 1, 2016, pp. 1- 50. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- RODRÍGUEZ BEAS, M., “El Dret ambiental a Catalunya”, *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 7, núm. 1, 2016. ISSN: 2014-038X (www.rcda.cat/).
- RUIZ SANZ, M., “La indefinición semántica de la expresión justicia ambiental y sus comprensibles circunstancias estratégicas”, *Cuadernos Electrónicos de Filosofía del Derecho*, núm. 34, 2016, pp. 270-293. ISSN: 1138-9877. DOI: 10.7203/CEFD.34.9405.

2.4.5 Articles en altres revistes científiques

- BORRÀS PENTINAT, S., “Las limitaciones discursivas del modelo de desarrollo: Transiciones del desarrollo sostenible a la justicia ambiental”, *Colección Gregorio Peces-Barba*, editados por Dykinson, Madrid, 2016. ISSN 1677-1419
- BORRÀS PENTINAT, S., “La migración ambiental: entre el abandono, el refugio y la protección internacional”, *Revista Papeles de relaciones ecosociales y cambio global*, núm. 132, 2016. ISSN: 1888-0576.
- BORRÀS PENTINAT, S., “Ciudades y cambio climático: responsabilidades, retos y oportunidades”, *Revista de la Fundación Democracia y Gobierno Local*, núm. 33, 2º trimestre 2016, Contra el cambio climático. ISSN: 2013-0333 (papel) / 2013-0341 (digital).
- BORRAS, S., “El coste humano de la degradación del medio ambiente: la migración ambiental”, *Revista del Instituto Brasileño de Derechos Humanos*, n.15, p.351-366. 2016.
- CASADO CASADO, L., “Country Report: Spain”, en *IUCN Academy of Environmental Law e-Journal*, issue 7, 2016, pp. 240-249 (<http://www.iucnael.org/en/e-journal/current-issue->). ISSN: 1929-6088.
- FUENTES i GASÓ, J. R., RODRÍGUEZ BEAS, M., “La protezione delle coste nell’ordinamento giuridico spagnolo”, *Nuove Autonomie. Rivista di Diritto Amministrativo*, núm. 1, 2016, pp. 17-54. ISSN: 1122-228X.

2.4.6 Altres publicacions

- CASADO CASADO, L., “La necesidad de extender la reclamación ante el Consejo de Transparencia y Buen Gobierno al acceso a la información ambiental”, nota publicada al *Blog de la Revista Catalana de Dret Públic*, 27 de juliol de 2016 (<https://eapc-rcdp.blog.gencat.cat/2016/07/27/la-necesidad-de-extender-la-reclamacion-ante-el-consejo-de-transparencia-y-buen-gobierno-al-acceso-a-la-informacion-ambiental-lucia-casado/>).
- CASADO CASADO, L., recensió del llibre de Josep M. Aguirre Font, *El régimen jurídico del litoral catalán. Especial referencia a la reforma de la Ley de Costas operada por la Ley 2/2013 y al nuevo Reglamento General de Costas aprobado por el Real Decreto 876/2014* (Atelier, Barcelona, 2014), publicada a la Revista de Administración Pública, núm. 201, 2016, pp. 441-445.
- FUENTES I GASÓ, J. R., recensió del llibre *El dominio público en Europa y en América Latina*, dirigit per Fernando López Ramon i O. Vignolo Cueva, Círculo de Derecho Administrativo, Lima (Perú), publicada a la Revista de Administración Pública, núm. 199, 2016, pp. 412-416.
- FUENTES I GASÓ, J. R., pròleg del llibre *Las sociedades municipales urbanísticas como gestoras del patrimonio público del suelo*, de Juan Alemany Garcías, Lleonard Muntaner Ed., Palma, 2016, pp. 13-21. ISBN: 978-84-16554-05-8.

2.5. Tesis doctorals

Durant l'any 2016, s'ha realitzat la defensa de les següents tesis doctorals dirigides per membre del CEDAT:

- El dia 18 de gener de 2016 es va dur a terme la defensa de la Tesi doctoral de la Sra. Lindsay Ryan Valerio titulada: “*La protección de la biodiversidad en áreas marinas fuera de la jurisdicción estatal*”, dirigida per la Dra. Susana Borràs.
- El dia 25 de gener de 2016 es va dur a terme la defensa de la Tesi Doctoral de la Sra. María Inés Gil Casión titulada: “*Los Municipios turísticos. Aspectos particulares de la ordenación y gestión de sus recursos turísticos desde el punto de vista del derecho administrativo*”, dirigida per la Dra. Judith Gifreu (investigadora externa del CEDAT).
- El dia 9 de febrer de 2016 es va dur a terme la defensa de la Tesi doctoral de la Sra. Laura Roman Martín titulada: “*La protección jurisdiccional de las víctimas de género desde la perspectiva constitucional*”, dirigida pel Dr. Jordi Jaria.
- El dia 15 d'abril de 2016 es va dur a terme la defensa de la Tesi doctoral del Sr. Pedro Fernández Sánchez titulada: “*El futuro de las policías locales: Análisis normativo, jurisprudencial y estudio de casos de las policías locales de la provincia de Tarragona*” dirigida pel Dr. Josep Ramon Fuentes i la Dra. Maria Marquès.

- El dia 6 de juliol de 2016 es va dur a terme la defensa de la Tesi Doctoral de la Sra. Maria del Carme Juncosa Vidal titulada: “*Les centrals de contractació com a mecanismes de racionalització de la contractació pública i l'àmbit supralocal*” dirigida per la Dra. Lucía Casado.
- El dia 8 de juliol de 2016 es va dur a terme la defensa de la Tesi doctoral de la Sra. Beatriz Irene Felipe Pérez titulada: “*Las migraciones climáticas: retos y propuestas desde el derecho internacional*”, dirigida per la Dra. Susana Borràs.
- El dia 10 d'octubre de 2016 es va dur a terme la defensa de la Tesi doctoral de la Sra. Isabel Vilaseca Boixareu titulada: “*Democracia ambiental: una alternativa a la crisis civilizatoria del capitalismo tardío*” dirigida pel Dr. Jordi Jaria.

2.6. Quaderns de Dret Ambiental

El Grup de recerca i els Estudis en Dret Ambiental de la URV l'any 2005 van decidir iniciar, amb el patrocini de l'Ajuntament de Vila-seca, una col·lecció amb el títol “Quaderns de Dret Ambiental”, on es publicaria, entre d'altres, el millor treball de fi de Màster dels Estudis de Dret Ambiental de la URV.

Fins a l'actualitat, s'han publicat els següents números:

- Quadern número 1: “L'informe ambiental en el planejament urbanístic”, Irene Martín Abellan, Publicacions URV, USBN: 978-8424-082-2, 2007.
- Quadern número 2: “La contaminació lumínica a Catalunya”, especial referència als municipis, Isabel Junquera i Muriana Publicacions URV, ISBN : 978-84-8424-099-0.
- Quadern número 3: “Régimen jurídico de la edificación sostenible”, Isabel Toro Flores Publicacions URV, ISBN 978-84-8424-410-9.
- Quadern número 4: “El derecho ambiental como instrumento de gestión del riesgo tecnológico”, Paula Cerski Lavratti. Publicacions URV, ISBN 978-84-8424-176-8, 2011. 2011.
- Quadern número 5: “La investigación e ‘imputación policial’ en los delitos contra los recursos naturales y el medio ambiente”, Pedro Fernández Sánchez, Publicacions URV, ISBN 978-84-8424-193-5, 2011.
- Quadern número 6: “Marc jurídic de l'estalvi d'aigua. Especial referència a l'àmbit local”, Jordi Recordà Cos. Publicacions URV, ISBN: 978-84-8424-226-0.
- Quadern número 7: “Eines per a la regulació dels serveis ambientals dels ecosistemes a Catalunya”, Joan Pons Solé. Publicacions URV, ISBN: 978-84-8424-268-0.

- Quadern número 8: “El régimen jurídico de los incendios forestales”, Marta Aguilera Sánchez. Publicacions URV, ISBN: 978-84-8424-343-4.
- Quadern número 9: “La incidencia de la directiva de emisiones industriales en el régimen jurídico catalán de prevención y control ambiental de actividades”, Alejandro Ruíz Lobato.

En aquests moments, hi ha dos nous quaderns pendent de publicació:

- Quadern número 10: “La protección de la calidad del aire en el Marco de la Smart City: Barcelona”, Carlotta Faccioli.
- Quadern número 11: “La tutela judicial frente al daño ambiental en Argentina y España. Radiografía del Acceso a la Justicia Ambiental”, Gastón Alejandro Medici. S'estan preparant els originals per presentar a Publicacions URV.

2.7. Revista Catalana de Dret Ambiental

Després de la realització d'un estudi de viabilitat i com a conseqüència de les converses iniciades el 2008, a través de la Subdirecció General d'Informació i Educació Ambiental, es va arribar a un acord amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat, a través del qual la URV i l'esmentat Departament coeditarien una nova publicació científica: la Revista Catalana de Dret Ambiental. El corresponent conveni es va signar amb data 25 de febrer de 2010. El 9 de novembre de 2010 es va signar una Addenda que modifica alguns aspectes del Conveni de

col·laboració. Anualment s'han anat signants les addendes que renoven l'acord entre la URV i l'ara Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

El 30 de setembre de 2009 es va constituir el Consell de Redacció de la revista. En formen part 41 persones, tots ells acadèmics o advocats experts en dret ambiental. Hi són representades 18 universitats: Universidad Autónoma de Madrid, Universidad de Almería, Universidad de Cádiz, Universidad de Castilla La Mancha, Universidad de Granada, Universidad de Murcia, Universidad Pública de Navarra, Universidad de Valladolid, Universidade da Coruña, Universidade de Santiago de Compostela, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat d'Alacant, Universitat de Barcelona, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Jaume I de Castelló, Universitat Pompeu Fabra i Universitat Rovira i Virgili.

Igualment, s'ha format el Consell Assessor de la Revista, del que formen part prestigiosos experts, nacionals i estrangers.

Aquesta publicació té la següent llicència [Creative Commons Attribution 3.0 License](#).

L'ISSN és: 2014-038X. La seva web és: www.rcda.cat.

La revista té una periodicitat semestral, és electrònica i d'accés obert.

Durant el 2011 es va sol·licitar la incorporació de la RCDA a diversos índexs de revistes científiques.

La RCDA ha estat inclosa en el directori de revistes d'accés obert DOAJ. També a Dialnet i també s'ha autoritzat el Portal VLEX (portal) perquè publiqui la RCDA.

La RCDA ha estat també incorporada a DICE (Difusión y Calidad Editorial de las Revistas Españolas de Humanidades y Ciencias Sociales y Jurídicas), del CSIC i l'ANECA (<http://dice.cindoc.csic.es/revista.php?rev=2014-038X>)

La RCDA ha estat també incorporada a LATINDEX-Catálogo i reuneix 35 dels 36 criteris de qualitat per a revistes electròniques (<http://www.latindex.unam.mx/buscador/ficRev.html?opcion=2&folio=20777>)

Finalment, la RCDA ja està present a RESH (Revistas Españolas de Ciencias Sociales y Humanidades) on es reconeix a la RCDA l'acompliment de 18 criteris de qualitat de la CNEAI, sobre 19 possibles, i també 18 criteris de qualitat d'ANECA, sobre 21 possibles (<http://epuc.cchs.csic.es/resh/>).

La RCDA forma part de l'edició 2014 de CARHUS+ i s'hi inclou en la categoria B.

La RCDA està inclosa en els següents directoris, índexs i bases de dades de revistes científiques:

- ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences) [ERIH PLUS](#)
- Directory of Open Access Journal. [DOAJ](#)
- Revistes Catalanes amb Accés Obert [RACO](#)
- Catálogo Colectivo de la Red de Bibliotecas Universitarias [REBIUN](#)
- [V/Lex](#)

- Dialnet
- MIAR 2015 Live Information Matrix for the Analysis of Journals
- DICE (Difusión y Calidad Editorial de las Revistas Españolas de Humanidades y Ciencias Sociales y Jurídicas), CSIC / ANECA.
- LATINDEX-Catálogo. La RCDA aconsegueix els 36 criteris de qualitat.
- RESH. La RCDA aconsegueix 17 dels 18 criteris de qualitat de la CNEAI, i 20 dels 22 criteris de qualitat fixats per ANECA.
- CARHUS+ 2014 Qualificació B.
- REDIB - Red Iberoamericana de Innovación y Conocimiento Científico REDIB.
- Sumarios ISOC - Ciencias Sociales y Humanidades
- ROAD Directory of Open Access Scholarly Resources
- SUDOC.

La RCDA forma part de e-Revistas (Plataforma Open Access de Revistas Científicas Electrónicas Españolas y Latinoamericanas) i el Directorio Dulcinea, del CSIC. Es continuen les gestions per incorporar la RCDA a altres índexs i bases de dades. Durant l'any 2016 s'ha incorporat el DOI (Digital Object Identifier) a tots els textos publicats a la RCDA:

Durant el 2016 han aparegut els números 1 i 2 del Volum 7 (www.rcda.cat).

2.8. Assistència a Congressos i estades de recerca

- El Sr. Jerónimo Mateus i la Sra. Itzel Ramos van realitzar una estada de recerca del 19 de setembre al 19 de desembre de 2016 a l' Instituto de Investigaciones Jurídicas de la UNAM. Universidad Autónoma de Mexico. La directora de l'estada de recerca va ser la Dra. Marisol Anglés Hernández.
- La Sra. Thays Ricarte Lopes ha realitzat una estada de Recerca del 20 de setembre de 2015 al 20 de gener de 2016 al Lateinamerika Institut (LAI), Freie Universität, Berlín, Alemanya - La Orientadora va ser la Dra. Martha Zapata Galindo i el tema tractat: El Análisis de nuevas formas de cognición, en especial, el ecofeminismo; la teoría decolonial.

També ha iniciat una estada de recerca a Viena el mes d'octubre de 2016 i que finalitza el febrer de 2017, al Departament de Ciències Polítiques de la Wien Universität, Viena, Austria. Orientador: Dr. Ulrich Brand. Els temes tractats són els següents: teories crítiques relacionades amb la gestió global dels recursos naturals, la governança global i la transformació dels paradigmes polítics, orientada a la

consideració de la cosa comuna com a element nuclear; les problemàtiques a què fa front el Sur global a l'actual estructura política i econòmica de la governança global; crítiques al desenvolupament, qüestionaments en relació amb els fonaments epistèmics del desenvolupament com a valor universal, la transformació del sistema de producció i de la forma de vida, l'anàlisi de les estructures socials de dominació de la societat i de la naturalesa.

- El Dr. Victor Manuel Merino ha realitzat una estada de recerca del 30 de maig al 19 de juliol de 2016 (Programas Erasmus+STT) a Lateinamerika-Institut - Freie Universität Berlin. PD Dr. Martha Zapata Galindo. El tema de la investigació és: Interseccionalidad y género: El Derecho ante la violencia de género contra mujeres extranjeras.

A banda, el dia 1 d'octubre de 2016 va iniciar una estada de Mobilitat (Programa de Movilidad para estancias de jóvenes investigadores en centros de reconocido prestigio internacional José Castillejo - Ministerio de Educación) al Migration & Diversity Center - Vrije Universiteit Amsterdam. L'estada finalitzà el 31 de gener de 2017.

- La Dra. Esther Hava García ha realitzat una estada de recerca de l'1 de juliol al 31 d'agost de 2016 a University of Chichester, Chichester (Regne Unit). El tema de la investigació va ser: Políticas en materia de transferencia y tráfico de armas.
- La Dra. Mar Campins Eritja va realitzar una estada d'investigació de 4 mesos durant l'any 2016 a l'American University, Washington College of Law, Washington DC (EUA). El tema d'investigació va ser: The European Union and the United States facing the Arctic: Complementary or antagonistic actors in the framework of the Transatlantic Dialogue.

3. Transferència

3.1. Projectes o contractes finançats de transferència en l'àmbit del dret ambiental o en temes afins

Durant el 2016, s'han formalitzat els següents projectes/contractes de transferència:

- T16281S – Redacció d'una ordenança tipus d'edificació – Diputació de Barcelona.
- T16091S – Elaboració d'un codi ètic de respecte dels drets humans i de la igualtat de gènere per a la internacionalització responsable de les empreses catalanes i dels seus mecanismes d'implementació i seguiment – Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, l'empresa belga Milieu Ltd (Chaussée de Charleroi 112, Brusel·les 1060, Bèlgica) va proposar al CEDAT la seva participació en una licitació a nivell de la Unió Europea. A principis de 2017, ha estat adjudicat a aquesta empresa el contracte *Conformity checking of measures of Member States to transpose legislation in the sector of the environment.-Technical assessments on Member States' compliance with the applicable European Union environmental legislation*. El CEDAT s'encarregarà de realitzar els informes relatius a Espanya.

3.2. Clínica Jurídica Ambiental

El nou pla d'estudis del Màster Universitari en Dret Ambiental preveu l'assignatura de Clínica Jurídica Ambiental com una matèria que es cursa durant el segon quadrimestre del segon curs de l'ensenyament. Durant el curs 2015-2016, s'ha treballat en el següent cas:

- L'Ajuntament de Figaró-Montmany encarrega a la Clínica Jurídica Ambiental una anàlisi de les possibilitats legals de construir edificacions dedicades a l'habitatge i a l'agricultura ecològica en el nucli de Vallcàrquera. En particular, es sol·licita un informe que analitzi:
 - 1) la rellevància jurídica dels antecedents històrics de configuració dels nuclis urbans de Figaró-Montmany i de l'activitat agrícola; 2) la justificació ambiental de l'interès de la promoció de l'agricultura ecològica, la ramaderia extensiva, l'explotació forestal sostenible, i de l'ocupació humana a la zona; 3) l'evolució del marc legal urbanístic i ambiental de la zona, derivat de la seva pertinença al Parc Natural del Montseny, i situació actual; i 4) la viabilitat de la realització d'edificacions dedicades a l'habitatge i a l'agricultura ecològica o a activitats sanitàries o altres d'interès social, en la zona. En cas de resposta negativa, es demana la identificació dels obstacles existents i, en cas de resposta positiva, la determinació de la tramitació administrativa que caldria seguir.

Durant el curs 2016-2017 s'està portant un cas amb Seo Birdlife sobre la conservació dels sediments del Delta de l'Ebre.

4. Cooperació

Projecte dels Horts Socials a la URV. - L'educació ambiental per a la innovació social.

La Dra. Susana Borràs, professora de Dret Ambiental i membre investigadora del CEDAT, la Sra. Thays Ricarte, exalumna del Master Universitari en Dret Ambiental i becària predoctoral del Cedat, i les alumnes del Grau en Història de l'Art Sra. Anna Solé i Sra. Clàudia Egea van presentar aquest

projecte que va ser el guanyador de la convocatòria per a Projectes d'Innovació Social URV, que compta amb els fons recaptats a la I Cursa Solidària URV d'abril de 2013 (4.500 €).

És un projecte que proposa la preparació, construcció, arranjament i conversió d'una zona del Campus Catalunya de la URV, que es troba en desús, en un espai agourbà, que implicarà la participació de col·lectius socialment vulnerables amb els membres de la comunitat universitària de la URV, per poder incentivar la convivència social i ambiental en aquest espai. El projecte contempla la posada en marxa d'entre 15 a 20 horts socials d'aproximadament 10 m2.

L'objectiu de l'acció és desenvolupar un projecte d'innovació social que permeti integrar a uns col·lectius socialment vulnerables amb la cultura de la protecció, conservació i sostenibilitat ambiental.

A l'abril del 2015 el projecte va obtenir el premi d'Acció Social Mercè Bañeras i Maria Figueres que atorga la Fundació Plataforma Educativa en la categoria d'Innovació Social.

El dia 24 de febrer de 2016 el Diari de Tarragona publicà una notícia en relació aMB l'Hort Social. Per tal d'avançar en el projecte per a consolidar-se no només a la universitat sinó també a la ciutat, les impulsores de la iniciativa, entre les quals hi ha la Dra. Susana Borràs, que és membre del CEDAT, van decidir participar d'una campanya crowdfunding per part de la Fundació Triodos per finançar els Horts Socials URV.

ANNEX I: REGLAMENT DEL CENTRE D'ESTUDIS DE DRET AMBIENTAL DE TARRAGONA ALCALDE PERE LLORET, DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Preàmbul

El Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) va néixer com una Càtedra que implicava l'Ajuntament de Tarragona, l'Empresa Municipal Mixta d'Aigües de Tarragona (EMATSA), l'Empresa Municipal de Transports de Tarragona (EMT) i la Universitat Rovira i Virgili (URV), mitjançant el Conveni signat el 23 de maig de 2007. El CEDAT té com a finalitats l'organització d'activitats de formació, de recerca, de transferència de coneixements i de sensibilització i creació d'opinió en el camp del dret ambiental. Mitjançant una addenda al Conveni signada el 15 de novembre de 2010 s'hi va afegir el Servei Municipal d'Habitatge i Actuacions Urbanes SA de Tarragona (SMHAUSA).

A proposta dels investigadors implicats, el Consell de Govern en sessió de juliol de 2008 va aprovar iniciar el procés de constitució del CEDAT com a centre de recerca de la URV. Aquest procés culminà amb l'aprovació del Pla estratègic i el Reglament del CEDAT, formalitzats en el Consell de Govern, en sessió de 30 d'abril de 2009.

En aquest marc, el CEDAT és va constituir com un Centre compartit entre la URV i altres entitats, creat mitjançant un Conveni, a l'empara de l'article 127 de l'Estatut de la URV, en la modalitat prevista en l'apartat 2.b. El CEDAT té doncs el reconeixement com a centre de recerca de la Universitat Rovira i Virgili.

Un cop caducat el conveni signat el 2007, el CEDAT deixa de ser un Centre compartit, per a esdevenir un centre propi de la URV.

Des del punt de vista de l'estructura administrativa, el CEDAT resta sota el paraigües del Departament de Dret Públic.

D'acord amb les normes aplicables, els Instituts i Centres de Recerca propis de la URV han de dotar-se d'un Reglament de funcionament intern.

Capítol I. Disposicions generals

Article 1 - Denominació i règim jurídic

1- El Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) és una estructura de recerca pròpia de la URV d'acord amb allò que preveu l'article 127.2.a de l'Estatut de la Universitat Rovira i Virgili. Es configura com un centre virtual que no modifica l'adscripció del personal docent i investigador o el personal d'administració i serveis als departaments.

2- El CEDAT es regeix:

a) per la legislació vigent que sigui d'aplicació;

b) per l'Estatut de la URV;

c) Per la normativa de la URV reguladora dels centres de Recerca i altres normatives de desenvolupament adoptades o que es puguin adoptar pels òrgans competents de la URV que els puguin afectar.

d) Per les disposicions d'aquest Reglament intern i altres normes que es desenvolupin sempre que no envaeixin l'àmbit competencial d'un altre òrgan o administració.

Article 2 - Objectius i activitats

1- L'objectiu del CEDAT és la generació i la socialització del coneixement en l'àmbit del dret ambiental, sobre la base del compromís pel desenvolupament sostenible.

2- Per a l'assoliment d'aquest objectiu i en exercici de les funcions que li són pròpies, el CEDAT realitzarà les activitats següents:

- a) Desenvolupar projectes de recerca i difondre els seus resultats mitjançant l'edició i la participació en publicacions i l'organització i la participació en congressos, col·loquis i seminaris científics;
- b) Participar en l'organització i impartir estudis de postgrau, doctorat i altres cursos d'especialització i d'actualització professional en l'àmbit de les seves competències d'acord amb la normativa vigent.
- c) Dur a terme treballs científics i tècnics i canalitzar la transferència dels resultats a persones físiques i entitats públiques o privades en el marc de la legislació vigent, amb especial atenció a les qüestions d'interès per a la ciutat de Tarragona i el Camp de Tarragona.
- d) Desenvolupar activitats de divulgació científica i de prestació de serveis pro bono en l'àmbit del dret ambiental, mitjançant la formació, l'elaboració d'estudis o l'assessorament

Article 3 – Composició i recursos

1. El CEDAT podrà comptar amb els recursos humans, materials i de gestió assignats pels departaments als grups de recerca que l'integren, així com investigadors externs quan col·laborin activament en les activitats del CEDAT. En el moment de constitució del CEDAT, s'hi integren les persones que es relacionen en la disposició addicional.
2. La vinculació de nous membres al Centre, a proposta del director o la directora, ha de ser acordada pel Consell de Direcció.
3. En el cas dels investigadors, per poder ser membre del Centre, un investigador ha d'acreditar, en els darrers 5 anys, una producció equivalent a la que atorga la qualificació d'investigador actiu a la URV.
4. Es poden vincular temporalment al CEDAT persones procedents d'altres universitats i/o institucions públiques o privades mitjançant un conveni de col·laboració que ha de definir les persones que es vinculin, la durada i, les condicions de la seva vinculació.
5. La desvinculació de membres del Centre a proposta del director o la directora o de la persona interessada, ha de ser acordada pel Consell de Direcció del Centre.
6. El director o la directora ha de mantenir actualitzada la relació dels membres del CEDAT.

Capítol II. Organització

Article 4 – Estructura del CEDAT

El CEDAT té els òrgans de govern i gestió següents:

- a) el Director o la Directora,
- b) el Subdirector o la Subdirectora
- c) el Consell de Direcció,

Article 5 - El director o la directora i el subdirector o la subdirectora

1. El director o la directora del CEDAT és elegit, entre els professors i professores del Departament de Dret Públic de la URV, a proposta del Consell de Direcció.
- 2- El director o la directora és nomenat o nomenada pel rector o rectora de la URV, per un mandat de tres anys, renovable per períodes d'igual durada. El director o la directora pot ser cessat o cessada en qualsevol moment pel rector o la rectora de la URV, a proposta de les Parts en el conveni de creació a través de la Comissió de Seguiment.
- 3- Són funcions del director o la directora:
 - a) Representar el Centre, dirigir-lo i realitzar la gestió ordinària.
 - b) proposar als òrgans competents la contractació dels recursos humans propis;
 - d) desenvolupar el programa d'accions aprovat pel Consell de Direcció;
 - e) signar els contractes programes que es puguin establir entre el Centre de Recerca i la URV;
 - f) convocar i presidir les reunions del Consell de Direcció;
 - g) autoritzar les despeses del CEDAT,
 - h) trametre anualment al vicerector competent les modificacions que s'hagin pogut produir en la relació dels membres del CEDAT;
 - i) totes les altres funcions que li atribueixi aquest Reglament i aquelles altres relatives a la direcció de la gestió ordinària del CEDAT que aquest Reglament no atribueixi al Consell de Direcció.
4. Quan el volum d'activitat del Centre ho requereixi el director o la directora podrà designar un coordinador o coordinadora que l'assisteixi en la gestió de les activitats del CEDAT.
5. El CEDAT pot comptar amb un subdirector o subdirectora elegit pel Consell de Direcció, a proposta del director o directora, amb la mateixa durada del mandat que el director o la directora, que l'assisteix en les seves funcions. El subdirector o la subdirectora és nomenat o nomenada pel rector o rectora de la URV.

Article 6 - El Consell de Direcció

1- El Consell de Direcció, presidit pel director o la directora, està format per un nombre no inferior a onze investigadors amb grau de doctor, entre els investigadors de la URV vinculats al CEDAT, un representant dels investigadors en formació que desenvolupin la seva activitat de recerca al CEDAT i un membre del personal tècnic de suport vinculat al CEDAT. Tots ells són designats pel director o directora, prèvia consulta amb els membres del CEDAT.

2. El membre del personal tècnic de suport farà les funcions de secretari o secretària encarregat/ada d'elaborar les actes de les reunions del Consell de Direcció.

3. Són competències del Consell de Direcció:

- a) elaborar i garantir el desenvolupament de les línies d'acció estratègiques del CEDAT, així com la seva revisió;
- b) aprovar el pressupost anual del CEDAT;
- c) aprovar les línies de recerca i la programació d'activitats del CEDAT;
- d) aprovar la memòria anual d'activitats del CEDAT;
- e) elaborar el Reglament del CEDAT i les seves possibles modificacions, i elevar-lo al Consell de Govern per a la seva aprovació;
- f) acordar la vinculació i desvinculació dels membres del CEDAT;
- g) aprovar la proposta dels contractes-programa que eventualment es puguin establir amb la URV;
- h) avaluar i autoritzar els projectes de transferència que es desenvolupin des del CEDAT;
- i) aprovar les accions formatives en les que participi el CEDAT.

3- El Consell es reuneix en sessió ordinària, com a mínim una vegada al trimestre, i en sessió extraordinària sempre que el seu director ho cregui oportú per iniciativa pròpia, o a petició d'una tercera part dels seus membres.

4- Les convocatòries s'han de fer per escrit, amb l'ordre del dia corresponent, amb una antelació mínima de quaranta vuit hores. No es poden prendre acords vàlids respecte de nous assumptes no inclosos en l'ordre del dia, llevat que a la reunió hi siguin presents tots els membres del Consell i s'aprovi la seva inclusió amb el vot favorable de la majoria.

5- Per a la vàlida constitució del Consell de Direcció en primera convocatòria és necessària, com a mínim, la presència de la meitat més un dels membres del Consell, a més a més de la del director o directora i del secretari o secretària, o les persones que els substitueixin. En segona convocatòria, que es realitzarà mitja hora després de la primera, el Consell de Direcció quedarà vàlidament constituït si hi són presents, a més a més del director o directora i del secretari o secretària o les persones que els substitueixin, un terç dels seus membres. Els acords seran adoptats per assentiment i, quan sigui necessària una votació, per majoria simple dels membres que es trobin presents en el moment de la votació. En supòsits d'empat, el vot del director té valor diriment.

6- Per a l'adopció d'acords sobre la modificació del Reglament, l'aprovació del pressupost i de la memòria caldrà el vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell.

Capítol III. Règim econòmic

Article 8 - Gestió econòmica

1. Les despeses del Centre de Recerca han de ser autoritzades pel seu director o directora.
2. La gestió econòmica depèn directament del CEDAT i a efectes administratius es du a terme des del Departament de Dret Públic.
3. Tots els projectes de recerca o de transferència relatius al dret ambiental en que el responsable o Investigador Principal sigui un membre del Centre vinculat a la URV, es gestionaran al CEDAT des del Departament de Dret Públic.
4. La part d'overheads corresponent a Departaments de projectes de recerca i transferència obtinguts pel CEDAT seran distribuïts entre els departaments participants en el projecte de manera proporcional al nombre d'investigadors de cadascun dels departaments.

Article 9 - Drets de propietat intel·lectual i/o industrial

- 1- Les patents, models d'utilitat, creacions intel·lectuals o qualsevol altre tipus de drets derivats de l'activitat desenvolupada pels membres del CEDAT vinculats a la URV en l'àmbit del dret ambiental són de titularitat de la URV. En tot cas, aquest fet no afectarà a la condició d'autors.
- 2- En totes les publicacions, documents i materials que es generin amb motiu de l'activitat del Centre i en la participació en conferències, cursos o congressos, en l'àmbit del dret ambiental, els investigadors de la URV han d'identificar la pertinença al CEDAT, al Departament al qual pertanyen i a la URV.

Disposició addicional

A l'entrada en vigor d'aquest Reglament resten vinculades al CEDAT les persones següents:

Investigadors propis de la URV

1. Dr. Adolf Barceló Barceló
2. Dr. Jordi Barrat Esteve
3. Dra. Susana Borràs Pentinat
4. Dr. Antonio Cardesa Salzman
5. Dr. Santiago José Castellà Surribas

6. Dra. Lucía Casado Casado
7. Dr. Endrius Cocciolo
8. Dra. Aitana de la Varga Pastor
9. Dr. Josep Ramon Fuentes Gasó
10. Dra. Àngels Galiana Saura
11. Dr. Alfons González Bondia
12. Dr. Jordi Jaria Manzano
13. Dr. Antoni Maria Jordà Fernández
14. Dra. Maria Marquès Banqué
15. Dr. Víctor Merino Sancho
16. Dra. Neus Oliveras Jané
17. Dra. Anna Pallarès Serrano
18. Dr. Antoni Pigrau Solé
19. Dr. Gonzalo Quintero Olivares
20. Dra. Marina Rodríguez Beas
21. Dra. Laura Roman Martín
22. Dr. Mario Ruiz Sanz
23. Dr. Josep Maria Sabaté Vidal
24. Dra. Núria Torres Rosell
25. Dr. Jaume Vernet Llobet

Investigadors en formació

1. Sra. Malka San Lucas Ceballos
2. Sra. Isabel Vilaseca Boixareu
3. Sra. Beatriz Irene Felipe Pérez.
4. Sr. Daniel Iglesias Márquez
5. Sra. Lorena Martínez Hernández

6. Sra. Thays Ricarte Lopes.
7. Sra. Stephanie Ascencio Serrato
8. Sr. Jeronimo Basilio Sao Mateus
9. Sra. Itzel Ramos Olivares
10. Sr. Antoni Gifreu Font

Personal tècnic de suport

1. Sra. Mercè Figueras Saludes

Investigadors externs a la URV

Universitat de Barcelona

1. Dra. Mar Campins Eritja.
2. Dr. Xavier Fernández Pons
3. Dra. Laura Huici Sancho,

Universidad del País Vasco

4. Dra. Blanca Lozano Cutanda

Universitat Autònoma de Barcelona

5. Dr. Joan Baucells Lladós (URV en comissió de serveis a la UAB)
6. Dra. Judith Gifreu Font
7. Dra. Marta Franch Seguer
8. Dra. Isabel Pont Castejón

Universitat Jaume I de Castelló

9. Dr. José Luís Blasco Díaz

Universidad de Granada

10. Dra. Teresa Fajardo del Castillo

Universidad de Cádiz

11. Dra. Esther Hava García

Universidad de Murcia

12. Dr. Santiago Manuel Álvarez Carreño

Universidade de Santiago de Compostela

13. Dra. Alba Nogueira López

Universitat de València

14. Dr. Albert Noguera Fernández

Universidad Rey Juan Carlos de Madrid

15. Dr. Fernando García Rubio

Disposició final

Aquest Reglament entrarà en vigor un cop aprovat pel Consell de Govern, el dia de la publicació en el FOU.

ANNEX II: ALTRES PUBLICACIONS DELS MEMBRES DEL CEDAT

1. Llibres dirigits, coordinats o editats

- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., ROIG PRUÑONOSA, N. (dirs.), *Desaparición forzada de menores: Actas de la I Jornada Científica*, Silva editorial con la colaboración de la D.G. Derechos Humanos del Ministerio de Asuntos Exteriores – Gobierno de España, Tarragona, 2016. ISBN: 978-84-946406-3-6.
- FUENTES I GASÓ, J. R., CAPELL I MANZANARES, J. M. (dirs.), *La policia local a Catalunya*, vol. I, Diputació de Barcelona, Barcelona, 2016, 372 pàgines. ISBN: 978-84-9803-734-0 (format paper); 978-84-9803-735-7 (format electrònic). Dipòsit legal: B-5649-2016 (format paper); B-29329-2015 (format electrònic).
- NOGUERA FERNÁNDEZ, A.; NAVAS ALVEAR, M., *Los Nuevos Derechos de Participación ¿Derechos Constituyentes o Constitucionales?*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2016. ISBN13:9788490868959. Pròleg d'Antoni PIGRAU SOLÉ.
- QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios al Código Penal Español*, Tomo I-II, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016. ISBN: 978-84-9099-693-5.
- QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios a la parte especial del Derecho penal*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016. ISBN: 9788490985380.

2. Monografies

- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., *¿Hacia un nuevo derecho de gentes?, El principio de dignidad de la persona como precursor de un nuevo derecho internacional*, Real Academia Europea de Doctores, Barcelona, 2016, 300 pág. ISBN: 978-84-608-8579-5.
- GALIANA SAURA, A., RUIZ SANZ, M., *Manual de Introducción a la Sociología del Derecho*, Tirant lo Blanch, València, 2ª edició, 2016. ISBN: 978-84-9143-267-8.
- GALIANA SAURA, A., MERINO SANCHO, V., RUIZ SANZ, M., *Ejercicios y materiales de Teoría del Derecho*, Tirant lo Blanch, València, 2ª edició, 2016.
- QUINTERO OLIVARES, G., *Compendio de la parte especial del Derecho penal. Adaptada al programa de ingreso en las carreras judicial y fiscal*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016. ISBN: 9788490999110.
- QUINTERO OLIVARES, G., *Los delitos económicos*, Ediciones UOC, Barcelona, 2016. ISBN: 9788490644379 (format pdf)/ 9788490644362 (format EPUB).

3. Capítols de llibre

- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J.: "La experiencia de Tarragona Smart Mediterranean City", a *II Congreso Ciudades Inteligentes*, Edita Red Española de Ciudades inteligentes – Grupo Tecmared, Madrid, abril 2016. ISBN: 978-84-608-6681-7, DL: M-8425-2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J.: "Los organos del sistema de protección de las Naciones Unidas ante los casos de la desaparición forzada de menores en España", a CASTELLA SURRIBAS, S. J. – ROIG PRUÑONOSA, Neus (dirs.), *Desaparición forzada de menores: Actas de la I Jornada Científica*, Silva

editorial con la colaboración de la D.G. Derechos Humanos del Ministerio de Asuntos Exteriores – Gobierno de España, Tarragona, 2016, pp. 171-190 i 211-214. ISBN: 978-84-946406-3-6.

- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J. “Las naciones unidas y la justicia transicional: el relator especial sobre la promoción de la verdad, la justicia, la reparación y las garantías de no repetición y su visita a España”, a REIG TAPIA; A. ; SANCHEZ CERVELLÓ, Josep (coords.), *Transiciones en el mundo contemporáneo*, Publicacions URV - Universidad Nacional autónoma de México i Université de luxembourg, Tarragona , 2016, pp. 55 a 576. ISBN: 978-607-02-8495.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., “PABLO DE AZCÁRATE: una contribución decisiva al estatuto jurídico internacional del refugiado político”, a REIG TAPIA; A., SANCHEZ CERVELLÓ, Josep (coords.), *Exilios en el mundo contemporáneo: vida y destino*, Publicacions URV, Publicacions URV - Universidad Nacional autónoma de México, Tarragona, 2016, pp. 115 a 136. ISBN: 978-84-8424-383-0.
- FUENTES I GASÓ, J. R., “La llei de capitalitat de Palma: de la descentralización y la desconcentración organizativas a la potestad normativa”, a ALEMANY GARCÍAS, J., *Una década con la Ley de capitalidad de Palma*, Lleonard Muntaner, Palma (Mallorca), 2016, pp. 147-168. ISBN: 978-84-16554-43-X. Dipòsit Legal: PM 1251-2016.
- FUENTES I GASÓ, J. R., “Análisis del régimen legal de la expropiación urbanística”, a GIFREU FONT, J., BASSOLS COMA, M., MENÉNDEZ REXACH, Á., (dirs.), *El derecho de la ciudad y el territorio. Estudios en Homenaje a Manuel Ballbé Prunés*, Instituto Nacional de Administración Pública, Madrid, 2016, pp. 723-746. ISBN: 978-84-7351-550-4 (format paper)/ 978-84-7351-551-1 (format electrònic). Dipòsit Legal: M-33289-2016.
- FUENTES I GASÓ, J. R., ABDELKADER GARCÍA, J. M., “El marc jurídic del model policial en el dret estatal i autonòmic. Especial referència a l'ordenació policial de l'àmbit local català”, a FUENTES I GASÓ, J. R., CAPELL I MANZANARES, J. M. (dirs.), *La policia local a Catalunya*, vol. I, Diputació de Barcelona, Barcelona, 2016, pp. 93-161. ISBN: 978-84-9803-734-0 (format paper); 978-84-9803-735-7 (format electrònic). Dipòsit legal: B-5649-2016 (format paper); B-29329-2015 (format electrònic).
- GARCÍA ALBERO, R., TORRES ROSELL, N., “Comentario a los artículo 32 a 38 del Código penal: De las penas, sus clases y efectos”, a QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios al Código Penal Español*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. 413-450. ISBN: 978-84-9099-693-5.
- HUICI SANCHO, L., “Tariff Preferences”, Alain Marciano, Giovanni Battista Ramello (Eds.), *Encyclopedia of Law and Economics*, Springer, ISBN: 9781461478836, 379 p, 2016.
- HUICI SANCHO, L., “Austeridad y crisis: la responsabilidad de la Unión Europea y sus Estados miembros en la toma de decisiones que repercuten en el goce y disfrute de los derechos económicos, sociales y culturales”, a Bonet Pérez, J.; Alija Fernández, R.A. (eds.), *La exigibilidad de los derechos económicos, sociales y culturales en la Sociedad internacional del siglo XXI: una aproximación jurídica desde el Derecho internacional*, Marcial Pons, ISBN:978-84-9123-077-9 Di pòsit legal: M.33.220-2016., p. 373-399, 2016.
- JARIA I MANZANO, J., BARCELÓ SERRAMALERA, M., “Los derechos de la persona en sociedad”, a Miguel A. Aparicio Pérez (ed.), Miguel A. Aparicio Pérez, Mercè Barceló Serramalera (coords.), *Manual de Derecho Constitucional*, Atelier, Barcelona, 2016 (tercera edició), pp. 661-683. ISBN: 978-84-16652-22-8. Dipòsit Legal: B-17883-2016.
- MARQUÈS I BANQUÉ, M., Comentario a los arts. 338 a 340 del Código Penal (disposiciones comunes del Título XVI)”, a QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios al Código Penal Español*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016. ISBN: 978-84-9099-693-5.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., “Administraciones independientes, cambio global y garantía de los derechos de los ciudadanos a mínimos vitales en materia energética”, en SANDULLI, VANDELLI (ed.), *I servizi pubblici economici. Tra mercato e regolazione*, Editoriale Scientifica, ISBN 978-88-6342-904-6, p. 157-182.

- NOGUEIRA LÓPEZ, A., "Derechos de los ciudadanos al uso de las lenguas oficiales en el procedimiento, en especial ante la Administración General del Estado", GAMERO CASADO (dir.), *Tratado de procedimiento administrativo común y régimen jurídico básico*, Tirant lo Blanch, en prensa 2016.
- NOGUERA, A., "La apuesta constitucional por la justicia social: los derechos sociales y económicos en el modelo boliviano de 2009", en Roberto Viciano Pastor; Claudia Storini (editores), *Innovación y Continuidad en el Modelo Constitucional Boliviano de 2009*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2016. ISBN13:9788491192404.
- NOGUERA, A., "Superar la división espacio-género en sentido constituyente", en Adoración Guamán Hernández (Coordinadora), *Feminismos y procesos constituyentes*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2016. ISBN: 9788491191025.
- NOGUERA, A., "La igualdad en los nuevos modelos constitucionales", en *América Latina y el Caribe, entre la encrucijada hemisférica y los nuevos retos globales*, Publicaciones de la Universidad del País Vasco, 2016.
- PIGRAU SOLÉ, A., "El papel de los tribunales internacionales de opinión", en Del passat al futur: Memòria i processos de transició. IV Col·loqui Internacional Memorial Democràtic. Documents del Memorial Democràtic nº6, Memorial Democràtic, Barcelona, 2016, pp, 186-208.
- QUINTERO OLIVARES, G., "Las penas y su ejecución y determinación en la reforma de 2015", La Reforma del Código Penal operada por L.O. 1/2015, Escuela de Verano del Ministerio Fiscal, Pazo de Mariñán, La Coruña, octubre de 2015, Publicaciones Ministerio Fiscal, 2016.
- QUINTERO OLIVARES, G., "El comiso tras la reforma del Código penal (l.o.1/2015 de 30 de marzo)", a XII Jornadas de Derecho Penal en Homenaje a José María Lidón, La Reforma penal a debate, Consejo General del Poder Judicial y Departamento de Administración Pública y Justicia Bilbao, Madrid, 2016.
- QUINTERO OLIVARES, G., "De la prohibición del tormento a la llamada tortura de necesidad", a Libro Homenaje al profesor Dr. D. Miguel Bajo Fernández, Madrid, 2016.
- QUINTERO OLIVARES, G., "Nuevas formas de decomiso tras la reforma penal por LO 1/2015", a *Estudios Penales en Homenaje a José María Lidón*, Bilbao, 2016.
- QUINTERO OLIVARES, G., "La evolución de la corrupción y las limitaciones del delito de cohecho", a *Nuevos debates en torno a la justicia española*, dir. R.Castillejo, Coord. MJ Sande y M.Martínez, Valencia, Tirant lo Blanch, 2016.
- QUINTERO OLIVARES, G., "La justicia restaurativa en el marco del Código penal español", a *Actas del Congreso Internacional sobre mediación civil, penal y mercantil*, Universidad de Santiago de Compostela, 2016.
- RODRÍGUEZ BEAS, M., "Los mecanismos de protección en garantía de la unidad de mercado como la nueva vía alternativa de recurso", a LÓPEZ RAMÓN, F. (coord.), *Las vías administrativas de recurso a debate*, Instituto Nacional de Administración pública, Madrid, 2016, pp. 535-548. ISBN: 978-84-7351-527-6. Dipòsit legal: M-14632-2016.
- RODRÍGUEZ BEAS, M., "El urbanismo comercial tras las últimas reformas legislativas: en especial el caso de Cataluña", a GIFREU FONT, J., BASSOLS COMA, M., MENÉNDEZ REXACH, Á., (dirs.), *El derecho de la ciudad y el territorio. Estudios en Homenaje a Manuel Ballbé Prunés*, Instituto Nacional de Administración Pública, Madrid, 2016, pp. 805-824. ISBN: 978-84-7351-550-4 (format paper)/ 978-84-7351-551-1 (format electrònic). Dipòsit Legal: M-33289-2016.
- RUIZ SANZ, M., "Cine multicultural: pero... ¿hay algo así?", a SOLANES, A., ed. y otros, *Diversidad cultural y conflictos en la Unión Europea. Implicaciones jurídico-políticas* (Solanes, A., ed. y otros), Tirant lo blanch, València, 2016 (2ª ed.), pp. 223-262, ISBN: 978-84-9119-648-8.
- RUIZ SANZ, M., "Narraciones, mundos posibles y estrategias judiciales", a *Libro-homenaje a Jesús Ballesteros*, Tirant lo Blanch, València (en premsa).
- TORRES ROSELL, N., "Violencia de género y derecho penal: de la LO 1/2004 a la reforma penal de 2015", a ROMERO BURILLO (coord.), *La protección de la víctima de violencia de género*, Civitas Thomsons Reuters Aranzadi, 2016, pp. 297-328.

- TORRES ROSELL, N., "Comentarios a los artículo 223 a 233: De los delitos contra los derechos y deberes familiares", a QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios al Código Penal Español*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. 1598-1631. ISBN: 978-84-9099-693-5.
- TORRES ROSELL, N., "Comentario al artículo 172bis del Código penal español", a QUINTERO OLIVARES, G. (dir.), *Comentarios al Código Penal Español*, Aranzadi, Cizur Menor (Navarra), 2016, pp. 1168-1176. ISBN: 978-84-9099-693-5.
- VERNET LLOBET, J., "Las relaciones institucionales en el estado autonómico", a Miguel A. Aparicio Pérez (ed.), Miguel A. Aparicio Pérez, Mercè Barceló Serramalera (coords.), *Manual de Derecho Constitucional*, Atelier, Barcelona, 2016 (3ª edición), pp. 493-505. ISBN: 978-84-16652-22-8. Dipòsit Legal: B-17883-2016.
- VERNET LLOBET, J., "La recepción del derecho europeo de derechos humanos en el ordenamiento español", a GÓMEZ RAMÍREZ, W., *XXII Jornadas de Derecho Constitucional*, Ed. Tribunal Constitucional, República Dominicana, 2016. ISBN: 978-9945-9009-7-2, pp. 71-107.

4. Artículos en revistas científicas indexadas

- FUENTES i GASÓ, J. R., "La bona nova per als municipis petits: les administracions supramunicipals", *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, núm. 81, 2016, pp. 89-107. ISSN: 1133-2190 (format imprès); 2014-0037 (format digital)
- GALIANA SAURA, A., "La expansión del Derecho flexible y su incidencia en la producción normativa", *Anuario de Filosofía del Derecho*, Tomo XXXII, 2016, pp. 297-322.
- HAVA GARCÍA, E., "Gran corrupción: Estrategias para evitar su impunidad internacional", *Nuevo Foro Penal*, 12 - 87, p. 60 - 98. Medellín(Colombia): 2016. Disponible a Internet: <<http://publicaciones.eafit.edu.co/index.php/nuevo-foro-penal/article/view/4356/3640>>. ISSN 2539-4991.
- MERINO SANCHO, V. M., "El Sistema Europeo Común de Asilo ante las demandas de asilo por razones de género", *Documentación Social*. Monográfico: De la crisis de los refugiados/as, a la crisis de Europa, núm. 180, 2016, pp. 185-202.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., "O réxime xurídico da toponimia en Galicia: distribución competencial, organización e conflitos xudiciais", *Revista Verba*, nº 75, 2016, pp. 157-168.
- NOGUERA, A., "Derecho a la resistencia y justiciabilidad de los derechos sociales en Ecuador", *Revista de Derecho Social Latinoamérica*. Vol. 1. Bomarzo, 2016.
- NOGUERA, A., "El control de los organismos internacionales de derechos humanos sobre las medidas de austeridad anticrisis en Grecia: los pronunciamientos de la OIT y el CEDS durante el periodo 2010-2014", *Revista de Información laboral*, nº 4, abril 2016; Lex Nova / Thomson Reuters, 2016. ISSN: 0214-6045.
- RODRÍGUEZ BEAS, M., "El urbanismo comercial en el ordenamiento jurídico español: de la transposición de la Directiva de Servicios al impacto de la Ley de garantía de la unidad de mercado", *A&C - Revista de derecho administrativo & Constitucional*, núm. 64, 2016, pp. 41-64.
- RODRÍGUEZ BEAS, M., "La incidencia de la Ley de garantía de la unidad de mercado en el modelo de urbanismo comercial", *Revista Galega de Administración Pública*, núm. 51, 2016.

- VILLACAMPA ESTIARTE, C., TORRES ROSELL, N., "Trata de seres humanos para explotación criminal: la ausencia de identificación de las víctimas y sus efectos", *Estudios penales y criminológicos*, vol. 36, 2016.

5. Articles en altres revistes científiques

- QUINTERO OLIVARES, G., "Las penas privativas de la libertad en España tras la Reforma de 2015", *Pólemos. Portal Jurídico Interdisciplinario*, Facultad de Derecho de la Pontificia Universidad católica del Perú, febrero 2016.

6. Altres publicacions

- PIGRAU SOLÉ, A., "Prólogo", en Albert Noguera Fernández; Marco Navas Alvear, *Los Nuevos Derechos de Participación ¿Derechos Constituyentes o Constitucionales?*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2016. ISBN13:9788490868959; pp. 7-10.
- PIGRAU SOLÉ, A., "Introducció", en *Del passat al futur: Memòria i processos de transició. IV Col·loqui Internacional Memorial Democràtic*. Documents del Memorial Democràtic nº6, Memorial Democràtic, Barcelona, 2016, pp, 7-9.
- RUIZ SANZ, M., pròleg del llibre *Las políticas del racismo. Métodos e ideologías*, de Juan Ramón Fallada García-Valle, Tirant lo Blanch, València, 2016, 364 pp., pp. 11-14, ISBN: 978-84-9086-494-4 y 978-84-370-9936-1.
- RUIZ SANZ, M., crítica bibliogràfica a Elías Díaz García, *El derecho y el poder. Realismo crítico y filosofía del derecho*, Instituto de derechos humanos Bartolomé de las Casas-Universidad Carlos III de Madrid; Dykinson, Madrid, 2013, 219 pp, pp. 545-549. ISSN: 05518-0872; NIPO (AEBOE): 007-15-076-0.

ANNEX III: ALTRES PROJECTES DE RECERCA AMB PARTICIPACIÓ D'INVESTIGADORS DEL CEDAT

Projectes vigents durant 2016

- Mòdul Programa ERASMUS +, Subprograma Jean Monnet activities, Acción Network. "Equality training network: EU contributions to gender mainstreaming and citizenship (G-NET)". Investigador principal: Inma Pastor Gosálbez (URV). 553287-EPP-1-2014-1-ES-EPPJMO-NETWORK. Durada: setembre 2014 a agost 2017. Hi participen diversos membres del CEDAT.
- Programa RecerCaixa, Obra social La Caixa. "Landscape and identitarian heritage of Europe: Cathedral cities as living memories (ID_EURITAGE)". Investigadors principals: Gerardo Boto Varela (UdG) i Mario Arias Oliva (URV). Durada: 2016-2017. Entitats participants: Universitat de Girona, Universitat Rovira i Virgili, Museu Episcopal de Vic, Università di Napoli Federico II, Université de Poitiers, The Hebrew University of Jerusalem, University of Groningen, Fundació Tarragona Smart Mediterranean City, Hyperborea SRL, Fundación Ars Civilis. Hi participa el Dr. Santiago José Castellà.
- Ajut per a la realització d'un projecte de doctorat industrial. Projecte: "Secret del vot en sistema de vot electrònic remot". Empresa: Scytl Secure Electronic Voting amb el títol "Secret del vot en sistema de vot electrònic remot". Professor responsable de la URV: Dr. Jordi Barrat. Doctorand: Adrià Rodríguez Pérez. Import atorgat: 33.960 euros. 2016 DI 026. Durada: 2016-2018.
- Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR), Àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals. Investigador responsable: Jordi Bonet Perez. Codi de projecte/contracte: 087285 Ordre: 001. Durada: 2014 – 2016. Participació de la Dra. Mar Campins Eritja.
- Valoración de la eficiencia e impacto de la respuesta social y jurídica a la pederastia. IP: María José Rodríguez Mesa, Universidad de Cádiz. Durada: 01/12/2015 - 01/12/2018. Participació de la Dra. Esther Hava García.
- Estudio jurídico-criminológico del uso de las defensas policiales y de las técnicas de intervención policial a partir del análisis criminológico. IP: Luis Ramón Ruiz Rodríguez. Durada: 01/02/2013 - 31/01/2016. Participació de la Dra. Esther Hava García.
- Proyectos de I+D+i, del Programa estatal de investigación, desarrollo e innovación orientada a los retos de la Sociedad, "Vulnerabilidad social, crisis económica y derecho a la vivienda. Las políticas públicas de garantía social" (DER2016-79913-R). Durada: 2016-2018. Participació de la Dra. Alba Nogueira López.
- Programa Marc UE Horizon 2020, Transition from linear 2 circular: Policy and Innovation (R2PI) (2016-PI141) Ref.730378.. Durada: 2016-2019. Participació de la Dra. Alba Nogueira López.
- Plan de promoción de la investigación de la Univeritat Jaume I, Nuevas formas de participación, gobernanza y buena administración. Investigadora principal: Marta Oller Rubert. Durada: 01/01/2014 - 31/12/2016. Participació del Dr. José Luis Blasco.
- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Federalismo, democracia multinivel y participación. Investigador principal: Ricardo García Macho. Durada: 01/01/2014 - 31/12/2016. Participació del Dr. José Luis Blasco.

- Generalitat Valenciana, Innovación y sector público: retos y contexto. Durada: 01/01/2015 - 31/12/2016. Investigador principal: Doctor José Luis Blasco
- Programa Nacional de ciencias sociales, económicas y jurídicas, La territorialidad como límite de la jurisdicción del Estado ante conductas de actores privados no estatales que repercuten en la efectividad de los derechos humanos Internacionales (DER2015-67026-P). Investigador principal: Jordi Bonet Pérez. Durada: 01/01/2016 – 31/12/2018. Participació del Dr. Xavier Fernández Pons.
- Ministerio de Economía y Competitividad, Programa 0JUR - Derecho (JURI), El control democrático y la tutela de los derechos en la Unión Económica y Monetaria. Investigador/a Principal: Andreu Olesti Rayo. Durada: 2016 – 2019. Participació de la Dra. Laura Huici Sancho.
- Ministerio de Economía y Competitividad, Programa 0JUR - Derecho (JURI), La territorialidad como límite de la jurisdicción del Estado ante conductas de actores privados no estatales que repercuten en la efectividad de los derechos humanos internacionalmente reconocidos (DER2015-67026-P). Investigador/a Principal: Jordi Bonet Perez. Durada: 2016-2019. Participació de la Dra. Laura Huici Sancho.
- Unió Europea, Catedra Jean Monnet en Derecho privado europeo (DER2012-30652). Investigadora responsable: Esther Arroyo. Durada: 2015-2017. Participació de la Dra. Laura Huici Sancho.

ANNEX IV: ALTRES PROJECTES O CONTRACTES DE TRANSFERÈNCIA AMB PARTICIPACIÓ DE MEMBRES DEL CEDAT

1. T16237S – Informe sobre la viabilitat jurídica i econòmica del Consorci per a l'Atenció Social i a la Dependència i el Consorci de Serveis Bàsics de Salut – Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla.
2. T16066S – Diverses actuacions relatives a la modificació del plec de condicions de la DOQ Priorat – Consell Regulador de la DOQ Priorat.
3. T16087S – Dictamen sobre la viabilitat jurídica de retorn de retencions salarials (2012-2014) – Serveis d'Incineració de Residus Urbans, S.A. (SIRUSA).
4. T16086S – Informe sobre l'aplicació a SIRUSA de mesures de restricció salarial – Serveis d'Incineració de Residus Urbans, S.A. (SIRUSA).
5. T16029S – Elaboració i seguiment del projecte de reconeixement d'un nou àmbit de protecció mitjançant denominació d'origen protegida – *Asociación de Bodegas de Rioja Alavesa*.
6. T16043S – Assessorament jurídic en matèria d'organització administrativa de salut i de contractació pública de serveis sanitaris – Servei Català de la Salut.
7. T16065S – Redacció de Dictàmens” – Consell Regulador de la DOQ Priorat.
8. T16088S – Estudi jurídic relatiu als models de prestació de la cartera de serveis socials – Ajuntament de Vila-Seca.
9. T16098S – Dictamen sobre els condicionants i les conseqüències legals de l'eventual aplicació als treballadors de SIRUSA dels acords establerts en el Conveni col·lectiu 2012-2014 – Serveis d'Incineració de Residus Urbans, S.A. (SIRUSA).
10. T16111S – Dictamen sobre les funcions de control i certificació de la DOQ Priorat – Consell Regulador de la DOQ Priorat.
11. T16116S – Dictamen relatiu a la compatibilitat urbanística de la legalització d'una activitat – Ajuntament de Cabanes.
12. T16122S – Incorporació a la nova Llei del vi de diversos preceptes que posin en valor la “viticultura heroica” – Consell Regulador de la DOQ Priorat.
13. T16170S – Assessorament en l'organització d'una activitat sobre la Llei de racionalització i sostenibilitat de l'administració local – Associació Catalana de Municipis i Comarques.
14. T16178S – Assessorament en l'activitat formativa sobre l'impacte de la Llei 39/2015 i de la Llei 40/2015 a l'administració local – Associació Catalana de Municipis i Comarques.
15. T16204S – Actuacions relatives a la provisió d'un lloc de treball – Ajuntament de la Pobla de Mafumet.
16. T16224S – Dictamen sobre l'absència d'homogeneïtat dels llocs de treball de l'staff de SIRUSA entre els anys 2014 i 2015 – Serveis d'Incineració de Residus Urbans, S.A. (SIRUSA).

ANNEX V: ALTRES CONFERÈNCIES, CURSOS I SEMINARIS IMPARTITS PER MEMBRES DEL CEDAT DURANT EL 2015

- BORRÀS PENTINAT, S., "The seeds of transition: cultivating social and environmental values at university", 5th Degrowth Conference, Budapest, Hungría, 30 agosto- 3 septiembre 2016.
- CAMPINS ERITJA, M., Direcció: Third Panel: Freedom of establishment and services by lawyers, Symposium: Learning and Practicing Law. II-lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB)- Escola de Pràctica Jurídica, Barcelona, 18 - 19/02/2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., "Smart Heritage", Bienal Internacional de Patrimonio, Córdoba, 15 de desembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., director del XIX Seminario de Derecho Internacional Humanitario "La Guerra Civil española a la Luz del Derecho Internacional Humanitario", ICIP, URV, Cruz roja Tarragona, Tarragona, 1 i 2 de desembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., Mesa Redonda "Smart Cities", V *Congrés Mediterrani d'Eficiència energètica i Smart Green Cities*, Cambrils, 24 de novembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., Ponència de presentació del "Proyecto Tarragona Smart Mediterranean City", *Smart City Expo World Congress*, Fira de Barcelona, 15 de novembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., Moderació de la taula rodona "Coches conectados y autónomos", *Congreso Ibérico de Aparcamiento y movilidad urbana*, Tarragona, 9 a 11 de noviembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., Moderació de la taula rodona "Los nacionalismos, catalán, Vasco y Gallego durante la Guerra Civil", *Congreso internacional 80 Aniversario Guerra Civil*, Tarragona, 8-11 de noviembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., comunicació "Guerra Civil y Crímenes internacionales", *Congreso internacional 80 Aniversario Guerra Civil*, Tarragona, 8-11 de noviembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., PRATS, M. A., comunicació "Acció Exterior de Catalunya durant la Guerra Civil", *Congreso internacional 80 Aniversario Guerra Civil*, Tarragona, 8-11 de noviembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., membre del comitè organitzador del *Congreso internacional 80 Aniversario Guerra Civil*, Tarragona, 8-11 de noviembre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., ponència "La educación en Derechos Humanos como fundamento de la formación en valores en la educación superior", a la *Cumbre de Integración por la Paz*, organitzada per l'Embajada mundial Activistas por la Paz, en el Congreso de la república, Asunción, Paraguay, 4-8 d'octubre de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., organització i direcció del *Foro "Educando para Recordar: El Holocausto paradigma del Genocidio"*, URV, Tarragona, 13 de maig de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., moderació de la Taula Rodona, "Innovació a les Smart Cities Mediterrànies", en el *Mediterranean Tourism Meeting*, Sitges, 12 de maig de 2016.
- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., ponència en "*Cicle de Converses Patrimonials: Smart Cities, Smart Heritage: Propostes des de Tarragona*", Grup d'arqueologia Pública i Patrimoni, Universitat de Barcelona, 4 de maig de 2016.

- CASTELLÀ SURRIBAS, S. J., ponència “El Proyecto Tarragona Smart Mediterranean City”, *II Congreso Estatal de Ciudades Inteligentes*, Madrid, 12-13 d'abril de 2016.
- FUENTES I GASÓ, J. R., participació a la taula rodona “Modelli ed esperienze a confronto”, *II Convegno italo – brasiliano di Diritto Amministrativo e Costituzionale “Periferie e diritti fondamentali”*, Lecce (Itàlia), 2016.
- FUENTES I GASÓ, J. R., Relator de les conclusions, *I Foro de Innovación Pública*, Barcelona, 2016.
- FUENTES I GASÓ, J. R., moderació de la taula rodona “La realidad del fenómeno, experiencias e estrategias policiales” i relator de les conclusions, *III Jornada sobre el fenómeno del top manta*, El Vendrell, 2016.
- FUENTES I GASÓ, J. R., “El sistema urbanístico español”, *Perspectivas del Derecho Urbanístico Europeo*, Sao Paulo, Brasil, 2016.
- FUENTES I GASÓ, J. R., “Las políticas públicas de protección del medio ambiente en el derecho español”, *Perspectivas del Derecho Urbanístico Europeo*, Sao Paulo, Brasil, 2016.
- GALIANA SAURA, A., “Derecho a la vivienda y formas alternativas de acceso a la vivienda”, Seminario Virtual sobre la política de vivienda social, acceso a la vivienda y pérdida de la misma en Cataluña y Chile: historia, instrumentos actuales y principales retos, organitzat per la Universidad Viña del Mar i la Càtedra d'Habitatge de la URV, Tarragona, 15 de novembre de 2016.
- HAVA GARCÍA, E., “Corrupción y lavado de activos”. *Gira de Consulta Ampliada sobre el Proyecto de nuevo Código Penal*, Congreso Nacional de la República de Honduras. La Ceiba, Honduras, 08/03/2016.
- HAVA GARCÍA, E., “Delitos relacionados con la violencia de género y discriminación”. *Gira de Consulta Ampliada sobre el Proyecto de nuevo Código Penal*, Congreso Nacional de la República de Honduras. San Pedro Sula, Honduras, 08/03/2016.
- HAVA GARCÍA, E., “Violencia de género y discriminación”. *Gira de Consulta Ampliada sobre el Proyecto de nuevo Código Penal*, Congreso Nacional de la República de Honduras. La Ceiba, Honduras, 07/03/2016.
- HAVA GARCÍA, E., “Delitos contra la libertad sexual”. *Congreso Jurídico Internacional “La nueva ruta del Derecho Penal”*, Congreso Nacional de la República de Honduras. Tegucigalpa, Honduras, 03/03/2016.
- HUICI SANCHO, L., “El Brexísim: claus d'un sisme a la UE”, *Cicle Dijous europeus*. Ateneu Barcelonès en col·laboració amb la Càtedra de Dret privat europeu de la UB. Barcelona, 26/10/2016
- HUICI SANCHO, L., “La libre prestación de servicios en la UE”, *Curso sobre la Unión Europea*, Centro de Estudios Internacionales de Barcelona. Barcelona, 08/02/2016.
- JARIA I MANZANO, J., “La Constitución como proceso. Una visión alternativa a la idea de poder constituyente desde la experiencia Suiza”, *Workshop “¿Quién y cómo interviene en la reforma constitucional? Ciudadanos, Instituciones y entes territoriales”*, Universitat de Barcelona, Barcelona, 27 i 28 de juny de 2016.
- JORDÀ FERNÁNDEZ, A., “Diputaciones provinciales en Cataluña: del provincialisme a la Mancomunidad de Cataluña (1914)”, *¿Cabildos vs. Diputaciones?*, Facultat de Dret, Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, 14-15 d'abril de 2016.
- JORDÀ FERNÁNDEZ, A., “Estatuts d'autonomia i procés legislatiu durant la segona República espanyola”, *Juristes hispànics: entre l'imperi del Dret i la gestió del poder (s. XIII-XXI)*, Facultat de Dret, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 21 de juny de 2016.

- JORDÀ FERNÁNDEZ, A., “El régimen electoral como condicionante de la participación política en la Administración local española (1812-1978)”, *Congreso Internacional Participación y Exclusión Política (Causas, mecanismos y consecuencias)*, Facultad de Dret, UNED, Madrid, 25-27 d'octubre de 2016.
- JORDÀ FERNÁNDEZ, A., “Las Diputaciones provinciales en el siglo XX: nuevas fórmulas para resolver viejos problemas”, *Jornadas sobre las Diputaciones Provinciales. Valoración histórica y horizontes de inflexión*, Facultad de Dret, Universidad de Extremadura, Cáceres, 14-15 de novembre de 2016.
- MERINO SANCHO, V., “(Re)construction of LGBTIQ Identities (Focus: Spain)”, *A LGBTIQ & Asylum, Seminar*, Vrije Universiteit Amsterdam, 25 de novembre de 2016.
- MERINO SANCHO, V., participació en el Seminari “(Re)pensando el género” Freie Universität Berlin, en el marc de l'Ayuda Erasmus+STA al LatinAmericain Institut Freie Universität Berlin, juliol de 2016.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., Direcció: *Los procesos de remunicipalización de servicios públicos locales: la problemática del personal*. Santiago de Compostela. 14/10/2016.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., Direcció: *La incidencia de la jurisprudencia social del TJUE en el empleo público español*. Santiago de Compostela. 13/10/2016.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., Direcció: *Contratación pública estratégica. Instrumento para reforzar as políticas públicas sociais e de igualdade?*. Santiago de Compostela. 28/06/2016.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., Coordinació: *VI Encontro provincial de Cooperación e Asistencia aos Concellos*. Lugo. 18/04/2016.
- NOGUEIRA LÓPEZ, A., “A reinternacionalización de servizos e prestación de servizos sociais. Reforma e planta local para Galicia”. *VI Encuentro Provincial de Cooperación y asistencia a los ayuntamientos*. Deputación de Lugo. 18/04/2016.
- OLIVERAS JANÉ, N., participació a la taula rodona “Diversity of specific needs. A challenge for interventivon and suport”, Conferència Internacional Final del Projecte SNaP (Special Needs and Protection Orders), Berlín, 14 de setembre de 2016.
- OLIVERAS JANÉ, N., “Diversidad de sistemas nacionales de protección de las víctimas y su eficacia en el marco de la Unión Europea”, Jornades “Justicia con Ojos de Mujer. Novena edición: *La protección jurisdiccional frente a la violència de género en la Unión Europea*”, Leioa, 19 de desembre de 2016.
- PIGRAU SOLÉ, A., Participació a la taula rodona “Verdad, justicia y reparación: memoria histórica, amnistía e impunidad”, *Congrés Internacional 80è Aniversari Guerra Civil Espanyola*, Tarragona, 8-12 novembre 2016.
- RODRÍGUEZ BEAS, M., “Los mecanismos de protección de los operadores económicos en garantía de la unidad de mercado: nueva vía alternativa al sistema administrativo de recursos”, *XI Congreso de la Asociación Española de Profesores de Derecho Administrativo*, Zaragoza, 2016.
- ROMAN MARTIN, L., “La obligación de los Estados de proteger jurisdiccionalmente a las víctimas de violencia de género”, *Jornades “Justicia con Ojos de Mujer. Novena edición: La protección jurisdiccional frente a la violencia de género en la Unión Europea*”, Leioa, 19 de desembre de 2016.
- ROMAN MARTIN, L., “Ordenamiento jurídico nacional e internacional sobre violencia de género y protección de sus víctimas: estudio de un caso real”, *Jornades “Perspectivas sobre la violencia de género*”, Logroño, juny de 2016.
- RUIZ SANZ, M., “Derechos humanos y aprendizaje cooperativo en la adquisición de competencias genéricas”, *VI Jornada de Innovación Docente: “Los universos docentes*”, Universidad de Valladolid, Valladolid, 22 d'abril de 2016.
- RUIZ SANZ, M., participació com a relator de comunicacions de la sessió en la línia temàtica sobre “llibertat d'expressió” al *III Congreso Internacional “El tiempo de los derechos*”, realitzat a la Universidad de Cádiz, els dies 17 i 18 de novembre de 2016.

- RUIZ SANZ, M., membre del Comitè Científic del *III Congreso Internacional "El tiempo de los derechos"*, realitzat a la Universidad de Cádiz, els dies 17 i 18 de novembre de 2016.
- TORRES ROSELL, N., "Forced marriages in Spain", *16th Annual Conference of the European Society of Criminology*, organitzada per la European Society of Criminology, Münster (Alemanya), 2016.
- TORRES ROSELL, N., "Matrimonio forzado: un estudio empírico", *XI Congreso Español de Criminología "Abriendo vías a la reinserción"*, organitzat per la Sociedad Española de Investigación Criminológica, Barcelona, 2016.
- VERNET LLOBET, J., "Registros corporales en la jurisprudencia europea", *XXIII Jornadas de Derecho Constitucional*, organitzades pel Centro de Estudios y Formación Constitucional de Centroamérica y el Caribe (CEFCCA) i la Sala Constitucional de la Corte Suprema de Justicia, amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, el Consell de Garanties Estatutàries, el Colegio de Abogados de la República de Costa Rica i la Universidad Escuela Libre de Derecho de Costa Rica, San José, 9 de novembre de 2016.
- VILLACAMPA ESTIARTE, C., TORRES ROSELL, N., "Trata de seres humanos para explotación criminal: un estudio con profesionales", *XI Congreso Español de Criminología "Abriendo vías a la reinserción"*, organitzat per la Sociedad Española de Investigación Criminológica, Barcelona, 2016.

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

cedat | CENTRE D'ESTUDIS
DE DRET AMBIENTAL
DE TARRAGONA

Centre d'Estudis de Dret Ambiental
de Tarragona Alcalde Pere Lloret

Universitat Rovira i Virgili

Campus Catalunya
Av. Catalunya, 35
E-43002 Tarragona

Tel. +34 977 55 83 94
Fax +34 977 25 65 92
cedat@urv.cat